

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

20 జూలై 24 వసం|| తేదీని రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ యొక్క కార్యక్రమము.

సభకు హాజరైన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, బి. బి. దేవరగారు, కళా వేంకటరావుగారు, దేశరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు, సబ్బివీడు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావుగారు, మల్లాది గోపాలరావుగారు, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు.

ఈసభకు మ-రా-క్రీ బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు రధ్యత త వహించినారు.

తీర్మానములు

1. జిల్లాసంఘ కార్యక్షానపు నిర్వహణగా తేలిక, అంబోతు, ఇంటియద్దె వగైరా ఖర్చులు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి అయ్యదేవర కాశ్యేయారావుగారు 17-7-24 వ తేదీని వ్రాసిన గలసలహా ననుసరించి రాష్ట్రకార్యనిర్వాహకవర్గము బుట్టెప్పంపవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

2. తుని ఎన్నికల తిగాయిదాలో వెనుక నియమించిన సంఘమువారి సాయంత్రము విచారణనీపి నిర్ణయింపవలెను.

(సం) బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యము

అనాడే రాత్రి 8 గంటలకు జరిగిన కార్యక్రమము

హాజరైన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు (అధ్యక్షులు), మల్లాది గోపాలరావుగారు, దేశరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు, సబ్బివీడు వెంకటకృష్ణారావుగారు, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, కళా వేంకటరావుగారు, బి. బి. దేవరగారు, చేపియ్యం సోమయ్యగారు, కోన్నలగడ్డ వల్లపరాజుగారు.

తీర్మానములు

ఈ జిల్లాలోని ప్రచారకుల యొక్కయు సభ్యుల యొక్కయు ప్రేమిలు అప్పలగరించి సలహానిచ్చుట కీ సంఘమువారు పూనుకొనుచున్నారు.

2. ప్రచారకులకు పనిచేసినకోజులకు సహనమైన అడ్వాన్సు నియ్యవచ్చును. ఇతరులకు అప్పలనియ్యరాదు.

3. ప్రతితాలూకాకు నిర్దగ ప్రచారకులందరినీ అంబోతు నోకరు నూలు ననూలు తీర్మానము ప్రకారము నూలు బంపించేయటము ఆయన ఖాదీబోర్డువారు తాలూకాసంఘములవారూ పంపు సలహాప్రకారము పనిచేయుటకు తీర్మానించడమైనది. ఖాదీప్రచారకునికి ఇతర ప్రచారకులకు నియ్యగలమిగిలినతీతము నిచ్చుచు, లోటుతీతము, ఖాదీసంఘమువారు ప్రత్యేకముగా నమూనాచేయు నిధినుండి యియ్యవలెనని కోరుటకు తీర్మానించడమయినది.

4. ప్రచారకులకిచ్చిన తీతములనుపైగా ప్రయాణపుఖర్చులెచ్చుటకు కావలసినసొమ్మును గాంధీ పూజానిధినుండి యిచ్చుటకు రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

5. ప్రచారకులకు పని తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము ఇయ్యవలెను. నెవచర్యలు జిల్లాసంఘమునకు పంపవలెను. భనా భానముచేత హిందీనిసూక్ష్మన విషయము నిలుపుచేయడమైనది.

21-7-24 వ తేదీని జరిగిన కార్యక్రమము

హాజరయిన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు, (అధ్యక్షులు), భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, మోక్షకలరావుగారు, సబ్బివీడు వెంకటకృష్ణారావుగారు, సమరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు, చేపియ్యం సోమయ్యగారు, కోన్నలగడ్డ వల్లపరాజుగారు.

తీర్మానములు

1. తుని ఎన్నికల ఉపసంఘమువారు తుని తిగాయిదాలో నిచ్చుటకు నిర్దేశించిన ఆమోదముతో దావ్వుల సుబ్రహ్మణ్యముగారి సలహాప్రకారముతో నిర్ణయించుటకు తీర్మానించుచున్నది.

2. తిగాయితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు మాసి నమ్మ రావూరి వ్యవహారము సూక్ష్మ సమీక్షించుచు ప్రాయశః నిరసలరావుగారు గ్రామీణ స్థాతా తేలికనుగించి సభ్య ఆభ్యుదయ నిలోపల బోయి (Deficit) సరిగా ఏ దురాక్రమో కన్పించుకొనక తాలూకాసంఘమువారియొద్దనుండి తేలికనిచ్చు కధికార మీయడమయినది.

3. శ్రీమత్ తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారి యుక్తరచనమునది. 120 గజముల నుడ్డయిచ్చుటకును, సాధ్య

మయినంతముట్టుకు రాజమహేంద్రవరం తాలూకాసంఘమువారి ద్వారా గాంధీగారి శైలినిసమన ఖర్చుముట్టు ఉపసంఘమువారిని జిల్లా సంఘమున గల ఖర్చుకొని 120 గజములనుడ్డ యిచ్చి తముగా నాశ్రమమువారి కిచ్చుటకు వాదని కోరవలసినదిగా తీర్మానించడమయినది.

(సం) బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యముగారు.

22 జూలై 24వ సం|| తేదీని సమావేశమై జరిపిన కార్యక్రమము హాజరైన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు (అధ్యక్షులు), భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, కళా వేంకటరావుగారు, మల్లాది గోపాలరావుగారు, దేశరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు.

తీర్మానములు

(1) ఈనెల 20 తేదీని ప్రతితాలూకాలోను ఇద్దగు ప్రచారకులవలె నను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి తీర్మాన మీదినువీతిగా జిల్లా సాధారణసంఘసభవారు 21వ తేదీని శ్రీయుత బులును సాంఘికాధికారిని స్థానికసంస్థలకు కాంగ్రెసువారు స్వాధీనముచేసికొనుటకు గాను జిల్లాసంఘము తరఫున సర్వాధికారములతో ఏ నూరించుటకు నియమించి అందుకుగాను ప్రచారనిమిత్తము కలకు రు 100 (నూరు రూపాయల)కు మించుకొనక దేశరాజుకబ్బుచదునుకు రాష్ట్రీయసంఘమువారిచ్చుట 500 ల మొత్తమునుండి యిచ్చుటకు తీర్మానించుచు మార్పుడమైనది. ప్రతితాలూకాలోను ఒక్కడు ప్రచారకునియొక్కను ఆప్రచారకుడు ఖాదీప్రచారకుడుగా మండుటకును తీర్మానించడమయినది.

(2) తాలూకా 1 కి ప్రచారకుల ప్రయాణ ఖర్చులకు లెని కలకు దేశరాజుక బృందనిధినుండి రు 35 లకు మించుకొనక ప్రతితాలూకాలో చెప్పబడిన ఖాదీప్రచారకుని వేతనము సహాయించి తాలూకాలో ప్రచారకుల నియమించి వేతన మేర్పాటుచేయుట కధికారమియ్యడమైనది. అమలాపురం తాలూకాలో రాష్ట్రీయసంఘమువారిచే నియమించబడిన శ్రీయుత కూచి మంచి గవరాజుగారును, పితాపురం తాలూకాలో శ్రీయుత మల్లాది గోపాలరావుగారును, పోలవరం తాలూకాలో శ్రీయుత చేపియ్యం సోమయ్యగారును, ఇంతవరకును వారివిషయములో జరుగుచున్న పద్ధతినే అనులు జరిపించుటకు తీర్మానించడమయినది. తాలూకా సంఘములు ఆగస్టు 10 వ తేదీలోపల తమనిర్ణయములను జిల్లాసంఘమునకు పంపవలసినదిగా కోరడమయినది.

(3) జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయపుఖర్చులు రాష్ట్రసంఘమువారు పరిష్కారముచేసి తేలియవలెనోపల, కావలసిన విదేశాధికారికబ్బుల నిధినుండి ఖర్చుపెట్టుటకు కార్యదర్శికి అధికారమియ్యడమయినది.

(4) ఈజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘముతరఫున మామేటపాకాలను స్థాపింపవలెనని తీర్మానించడమయినది. ఈపాకాలను గావలసిన ప్రవ్యమునకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము ద్వారా అఖిలభారత జాతీయోపసంఘమువారిని కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.

బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యం,

అధ్యక్షుడు.

తాజీసర్ (తెలుగుతాలూకా)

అదిసాంధ్రులు విద్యాపీఠమున నుంచుకొనే ప్రపంచజ్ఞానము తెలియక నోరుతేని పరువులకంటెను మంచి కష్టము తెలియక, కల్లుత్రానట గోవులను చంపితిమిట కథకాన్యములందు ముఖ్యముగా కల్లుత్రానట పంచులను చంపితిమిట యీనెండు పనులుచేసికొనెడలెండ్లపనులయనుక గౌరవము లేదును ఇట్టి లెక్కననుప్రయోగించి ఆంధ్రపట నున్న మా ఆవిహంధ్రులకు మునుపు లేకపోవుచేత యిట్టికష్టనెడలెండు ఆలంబింపవలసి వచ్చెనన్న యూహతో మాగ్రామముననుగాయున్న నుహారాజు శ్రీ నాకలపూడి చిన్నయ్యగారున్న నుహారాజు గ్రామరాజు తిమ్మారావు గారున్న ఆవిహంధ్ర నిల్లలకు యిదివరకు కట్టించిన పాకాలను తీసి పెట్టచిగా కట్టించి పెట్టుటకు ఉపాధ్యాయునికి తన ఏర్పాటులు చేయించుటకును కొంత తోడ్పడి. మా ఆవిహంధ్రులను బిడ్డలవలె భావించి మంచి మార్గములను ఆభ్యసించెట్లు చేసి యెల్లప్పుడు మాకు తోడ్పడి యుండగలందులకు సర్వేయ్యుడు పీఠి ఆకర్షణించు గాత.

(కుండ శోగయ్య)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 1-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like rice, wheat, and oil.

(2) సువర్ణ ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like gold, silver, and other valuables.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like oil, ghee, and other food items.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like cloth, sugar, and other daily necessities.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like iron, steel, and other metals.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like copper, brass, and other alloys.

(7) రంగులు చిల్లరవస్తు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like dyes, pigments, and other coloring materials.

మోహి నీ తలము

5 తు|| నూనెల సీసా 1-కి రూ. 9-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇదిసంవత్సరము జేయు విద్యాభ్యాస, వీడియో, కుక్క, పులు మొదలగువానికి ముఖ్యమైన, విశ్రాంతినిచ్చును. మంచులు మోహివాణ్యములను ప్రాచీన తరపునను మనోహరముగ చేసి కాపాడును. ఈతైలమునంతకుల రుణీయమగు మహానశ చెప్పవలెకాదు. తలకు రాచి దుత్తుకొనిన ఇనుప పాదగు వాలలనుపాడే పరిమళము వ్యాపించును. తలలోనుండును పుట్టు నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమగు మహానశ ద్రవ్యములను చేర్చి వియోగులయింది నేలకొలిపి సేనాల విక్రయించి మెప్పుబడచేయువాము. నేయేలబహుళాచరించిన నిజము తెలియగలదు

చుండవీడు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 9-12-0 బి. బి. నెల 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన మంచు పొట్టుబూలుట, జల, గోకుమ పుండ్లు మొదలగునవి మోమును, దీనివలన వెంకటేశులకు హానిగలగున చక్కలగు జెరుగు గలదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు. బొంబాయి.

హోంస్టేటు జార్జి గేజెటు

(జూలై 29వ తేదీ మంగళవారము)

రిజిస్ట్రారు మేజరు, హమీదునింగు బహదూరుగారిని గవర్నరుగారు ఇంజనీరు ఏ. డి. కాంపుగా నియమించుకొనిరి.

నాకాశాఖ

బి. సి. స్కాట్ గారిని మదరాసు హోంస్టేట్ గా నియమించిరి.

లాశా

ఎక్. నరసింహంగారిని, బరంపురం సబ్ డివిజన్ లోని సబ్ జడ్జిగా నియమించిరి

ఈదిగువవారిని స్పెషలు బెంచ్ మేజిస్ట్రేటుగా ఆయా స్థలములందు నియమించిరి:—మేజరు మేజరు పి. సోమయ్య నాయుడుగారు, బెజవాడ, హెచ్. ఎం. డి. సయ్యదు హుస్సేనుగారు, ఎం. చిన్నగురవయ్యగారు, కొర్నిపాడు సుబ్బరావుగారు, నంద్యాల, కర్నూలుజిల్లా.

అభివృద్ధిశాఖ

బ్రాహ్మ్యపల్లి ఎక్. భీమసేనరావుగారిని అనంతపురం జిల్లా బ్రాహ్మ్యపల్లియందును, లొచ్చర్ల గంగాధరశాస్త్రిగారిని హిందూపురమునందును ఆహారీ అసిస్టెంటుజిల్దార్లుగా నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ

డా॥ బి. తంగమ్మగారిని విశాఖపట్నం మునిసిపలు కాన్సిలరుగా నియమించిరి.

అనంతపురం పురపాలక సంఘసభ్యులుగా నీడిగవ వారు ఎన్నుకొనబడిరి:—ఎ. కొండప్పగారు, ఎస్. శ్రీవాసులుగారు, మానేపల్లి నారాయణరావుగారు, బి. సి. ఆదెప్ప చెట్టిగారు, గార్లదిన్నె శ్రీరాములుగారు, జానబు సాదురదీను సాహెబుగారు, పాలమాడ వెంకటసుబ్బయ్యచెట్టిగారు జానబు అమీరుద్దీనుగారు, టి. గిరియప్పచెట్టిగారు, భోగిపెట్టి సంగప్పగారు, టి. లక్ష్మీవారాయణచెట్టిగారు.

భీమనిపట్నం పురపాలక సంఘమునందు ఎం. అప్పల నరసయ్య నాయుడుగారు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

హిందుపురం పురపాలక సంఘసభ్యులుగా ఎం. మల్లగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

గుంటూరుజిల్లా విద్యాసంఘమునకు డి. ఐ. సి. శిల్పియ తి. రా. సా. లు నాయుడుగారు అధ్యక్షులు గ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

క. గుర్రనరావుగారు కృష్ణాజిల్లావిద్యాసంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

బళ్లారిజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులుగా కోమారు బ్రహ్మశాస్త్రిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్నం జిల్లావిద్యాసంఘమునందు పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగారు అధ్యక్షులుగను, మంగిపూడి కామయ్యపంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

నాన్ యా శాఖ

శ్రీ పు జస్టిసుగారు రూరకమిడియందు ఈదిగువ సభ్యుల నియామకములు జరిగిరి. గౌ॥ మాట్ల ప్రాటదొడ్డి ప్రస్తుత ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు కమిటీ సభ్యులుగ నుండురు. గౌ॥ నాల్గి మాధవను నాయుడుగారు రోక సభ్యులుగను, బి. బి. సి. ఆర్. తిరువెంకటాచారిగారు స్కూలుకాజుకోట్ల చిత్తజడ్డిగా రోక సభ్యులుగను, పల్లికు ప్రాసెక్యూటరు జాను కోలియ ఆడముగా రోక సభ్యులుగను నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్

ఎస్. రామయ్యగారిని గోదావరి పబ్లిక్ వర్క్స్ విభాగమునందు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

ఈదిగువవారు జరిగినవి:—ఎక్. జి. జోసఫ్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా రి ని ముందుగా వాల్తేరు సర్కిలు న కు, పి. ద. ప. గంజాము జిల్లా బరంపురం సబ్ డివిజనుకు మార్చిరి.

పి. వెంకటరమణరాజుగారిని అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు బరంపురంసబ్ డివిజనునుండి మానవరమునకు మార్చిరి.

జి. జగన్నాధరామ నాయుడుగారిని మానవరము సబ్ డివిజను నుండి కోరాపుట్టి డివిజనుకు మార్చిరి.

బి. కె. గోవింద విాననగారిని కోరాపుట్టి సబ్ డివిజనునుండి వాల్తేరు సర్కిలు టి. ఆర్. ఎస్. సబ్ డివిజనుకు మార్చిరి.

1 వ తరగతి మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జను టి. జె. గిబ్బునుగారిని ధారాపురం పురపాలకసమితినుండి మదరాసు మెడికల్ కాకేజీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగా మార్చిరి.

లోకమానాభాలగంగాధరతిలకు

వార్షిక స్తారక బహిరంగసభ

తిలకు ఘాటు లో

(ప్రిన్సి కే ను బీ చి - ప్రెసి డెన్సి కాలేజి కె డు ట)

ఈ ఆగస్టు నెల 3 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము 5 గంటలకు జరుగును

శ్రీమాన్. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి రధ్యక్షత వహించెదరు

వేలకొలది గాపారులు విచ్చేయ ప్రార్థితులు

దేశదత్త కొండ వెంకటప్పయ్య గారు చేయు హెచ్చరిక

అహమ్మదాబాదులో అఖిలభారతసంఘమువారు

చేసిన నూలువడుకుతీర్మానమును గూర్చి

పైన చెప్పిన నూలువడుకు తీర్మానమునుగూర్చి అఖిల భారత ఖద్దరుబోర్డువారు ప్రచురించిన ప్రకటన ననుసరించి ఈక్రింద వివరించిన సలహాలు సభ్యులు గమనించి ఆచరణలో పెట్ట ప్రార్థితులు.

(1) ఆంధ్రరాష్ట్రములోని ప్రతిస్థానా తాలూకా సబ్ డివిజన్ జిల్లాసంఘములోని ప్రతిసభ్యుడును, ఆంధ్ర రాష్ట్రసంఘములోని ప్రతిసభ్యుడును మరియు ప్రతిగ్రామ సంఘములోని కార్యదర్శి అధ్యక్షులు మొదలగు కార్యనిర్వాహకవర్గములోని ప్రతిసభ్యుడును పైన చెప్పిన తీర్మానప్రకారము నూలువడికి పంపబడులు.

(2) పంపెడినూలు ప్రతిసభ్యుడును స్వయముగా వడుకు వలెను. కొంతముతక కొంతసన్నము గాకుండ సమానముగా సాపుగా నుండవలెను. తగినంత పురికలిగియుండవలెను. నెల మొత్తముమీద అధనము 2000 గజములపాడవుకు తక్కువగాకుండ వడికి పంపవలెను.

(3) వడికిన నూలు 8 అడుగులపొడుగుగల చిలిపలుగా పోయ వలెను. 100 పోగులకు ఒక కట్టు చొప్పున మొత్తము 10 కట్టుగట్ట వలెను. చిలిప మొదటిపోగు మొదలున్ను, చివరపోగు కొనయున్ను, విడిగా కనుపడునట్లు కట్టుకు దరిగా చుట్టవలెను. ఒకకాడ్డుమీద సభ్యునివరుససంఖ్య తెలిసిన యెడల, వేయవలెను. లేనిచో ఖాళీయుంచవలెను. రాష్ట్రఖద్దరుబోర్డువారు వేతురు) పేరు చిరునామా, కాంగ్రెసుసంస్థలలోని హోదా, నూలుపాడవు, తూకము సిరాతో నమోదు పరిచి, ఆకార్డును, ఈచిలిపకు అంటగట్టవలెను.

(4) ప్రతిసభ్యుడును తయారుచేయు నూలు రాజ్ పు ఆగస్టు 10 లేదా 11 వ తేదీ లోపుగను, అటుపిమ్మట ప్రతి నెల 10 లేదా

లోకమాన్యుని సర్ధంతి

తిరువళ్ళిక్కేణి సముద్రతీరమున బహిరంగసభ

ఈ ఆగస్టు నెల 3 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము 5 గంటలకు శ్రీమాన్. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

పైన భాగో. సి. గోపాలమిసను, వేమవరపు రామదాస పంతులు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారు, బి. చక్రేయ్య, టి. వి. కళ్యాణసుందర మొదల్యారు, గద్దే రంగయ్యన యడు, రంగసామయ్యంగారు, అల్లులుహమీదుఖాను, ఎస్. సత్యమూర్తి, సోదరిబాలాంబాకు, కే.వి. కేవలయ్యంగారు, టి. ముద్దుకృష్ణయ్యగార్లు మున్నగువారు రుపస్యసీంతురు.

చెన్న పురి మహాజనసభ మండల ద్రావిడాంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘములు ద్రావిడాంధ్ర స్వరాజ్యసంఘములు కిలాఫత్ సభములును కలసి యీసభ సోపానముచేసిరిగాన పౌరులు వేలకొదిగా విచ్చేయగోరెద మని ప్రైసంఘములవారు ప్రకటించిరి.

లోపల అఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డువారికి చేరవలెను. కనుట్లు పంపునిమిత్తము ప్రతి నెల 1 వ తేదీ లోపలనే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఖద్దరుబోర్డుకు కార్యదర్శికి గుంటూరు, ప్రతిసభ్యుడు తమతమ నూలు పాకెట్టులను అందచేయవలెను.

(4) అట్టిసభ్యులు కొందరిక్క గ్రామములగుటచే గాని, లేదా సమాప్తగా ముగ్గులై యుట చే గాని, వారికి ముకరమని తోచి యెడతమపాకెట్టు లన్నిటినిచేర్చి పెద్దపాకెట్టుచేసి, గుంటూరు కార్యదర్శిగారి లాపుకు పంపవచ్చును.

(5) పావలా చందాదారులచేత ఎన్నుకొనబడినట్టియైన పేర్కొనబడినట్టియు, సభ్యులేగాక, తదితరులు కాంగ్రెసు అభిమానులు, దేశసేవకులు, జాతీయ పాశాలోపాయలు, అధికార్లు, శిష్యులు, స్వాతంత్ర్యనిరూపణ ఇతర సేవలనుండి, తమకు ప్రార్థితమైన కానుకలు అఖిలభారత ఖద్దరు సంఘమువారికి అర్పింపవచ్చును. సద్వినియోగము చేయబడని సమస్త మియ్యగలము.

ఆంధ్రదేశము తనవిధ్యుక్తమును నెవేర్ని లోలోకల మిన్నయై మెలయుగాత.

మే వాడు మహారాజు

రాజ్యమును వదిలిపోవలెను

ప్రభుత్వ ప్రతినిధి ఉత్తరము

మేవాడు పాలిటికలు ఏజంటు ఆర్. యి. హాలండు గారు మేవాడు మహారాజువారికి వ్రాసిన లేఖను రాజస్థాన్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధి డి. ఎన్. పథికు (అబ్దుల్) గారివైని హైదరాబాదులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానమున లేబడిన రాజ ప్రహరణకు విచారణ సందర్భమున పథికుగారు దాఖలు చేసిరి.

హాలండుగారి లేఖ నకలు

"రాజప్రతినిధి ఏజన్సీ"

మకాం-ఉదయపూరు, 17, జూలై 1921.

డి. డబ్ల్యు 1/55:—

గౌరవనీయులగు మిత్రులకు:— మీరు (మేవాడు మహారాజువారు) పంపిన ప్రత్యుత్తరమును నిన్న పండిత సుకదేవ ప్రసాదుగారు నాకు నోటిమాటగా తెలిపిరి. రాజప్రతినిధి గారు వ్రాసిన లేఖ నిదివరకే మీకు నోటిమాటగా తెలిపితిని. ఇప్పుడు వ్రాతములముగా పంపుచున్నాను.

మేవాడు సంస్థానమున స్థితిగతులు చాల విపరీతముగా ఉండుటచే యికమీదట మీరు పరిపాలనమున నెక్కువ జోగ్యము కలుగజేసికొనగూడదని రాజప్రతినిధి నిశ్చయించెను. అట్లు వత్సరములనుండి పరిపాలనావిధానము నంతయు మీచేతిలోనే యుంచుకొనవలెనను నసాధ్యపు ప్రయత్నమును మీరు యుచుంటిరి. రాజకీయసంస్కరణములను చేయుటవలనను ఏండ్లయాదోరతమువారు వెక్కువారులు మీకు నోక్కివెచ్చిన మీరు వారిసలహాను వినుటకు సిద్ధపడలేదు. రానురాను పరిపాలన మత్సర్యముగ చేడిపోయినది. ప్రజలు మొదట నసయ్యలై మిన్నకుండి గాని ఇప్పుడు బహిరంగముగ తమ కమ్మతిని తెలిపి విమర్శించుచున్నారు. అన్నికాఖలలోను చనిగొండితనము ప్రబలితి. ప్రజలందరిని బాధకలుగుచున్న ప్రజలఅసంతృప్తి అత్యధికముగటచే రాజకీయసంస్కరణలను దానిని బాగుగా నుపయోగించుకొనుచున్నారు. ఇందువలన మేవాడుసంస్థానమునకుమూత్రమేగాక యితర సంస్థానములకును విజృంభణకలుగుచున్నది. నష్టముకలుగవచ్చునని రాజప్రతినిధికి తోచినది. కాన మీరిక మీరాజ్యాధికారమును చాలించు గాని మీకుమారునిపరముచేయుటవలనను రాజప్రతినిధి నిశ్చయించెను.

ఇప్పుడు మీరు వార్షిక కర్షణలో నున్నారు గాన వార్షిక రాణమున రాజ్యమును వదిలితిని మీరు వెల్లడించినచో మీ సత్వ కెట్టిభంగమున కలుగకు. ఈరహస్యము వెల్లడికాదు. నీవిషయమునమీతో స్వయముగా మాటలాడినపుడుగొంత ఫికారమును మహారాజు కుమారుగారికిగాని ఉన్నతోద్యోగుల గాని వశపరుచుట కభ్యంతరములేదు. కాని ఫలిత ఫర్యవస పరిష్కారాధికారము మీచేతిలోనే యుండవలెననియును పదినములు గడువిచ్చిన ఆలోచించి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెద యు మీరు నెలవిచ్చితిరి.

ఆ విషయములను నేడు నేను తంజివార్లద్వారా యిండియా దొరతనమువారికి తెలుపుచున్నాను. వారివద్దనుండి త్యుత్తరము రాగానే మీకు తెలియజేసెదను.

ఇండియా దొరతనమువారు చేసిన 462 ఆర్. 29-10-20 ర్యానము ప్రకారము బహిరంగవిచారణ జరుపుటకు మీ యామో లేదో నిర్ధారణగా తెలుపగోరెదను. మీ కనవసర సమనాక్షేపమును కలిగించుటకు యిండియా దొరతనము రెంతమాత్రమును కోరుటలేదు.

నాకు మీపట్ల నత్యధికము గౌరవముగలదు. ఇట్లు మీకు న్యాయపాత్రులగు మిత్రుడు "ఆర్. ఇ. హాలండు" (హిందు)

పురుషోత్తమరాయగారి కేసు

నిన్న నీ కేసులో బాలుబాయి దేశాయిగారు బొంబాయి హైకోర్టులో వాదించుచు రాయగా రివివరకే గొప్పవచ్చునను పాలైరిగాన ఆయన పేరుతోలిగింపవలదని ప్రార్థించెను. (అ. ప్రె.)

అమెరికను వైమానికులు

సగి:— నూటికి 99 పాళ్లు జయించెదమనిరి. ఇంగ్లండునుండి వచ్చు ఇంగ్లీషుప్రజల మర్యాదను కొనియాడిరి.

కడపజిల్లా బోర్డు అధ్యక్షత

శాసనసభలో కోటిరెడ్డిగారు అడుగనున్న ప్రశ్నలు

మదరాసు శాసన సభ్యులు కె. కోటిరెడ్డిగారు ఈదిగు ప్రశ్నలను రానున్న శాసనసభలో అడుగదలచిరి:—

1. స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖి మంత్రిగారిదిగువ ప్రశ్నల కుత్తరు విచ్చెదరా?

(1) కడపజిల్లా ఏయే విషయములలో వెనుకబడియున్నదని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు? జిల్లాబోర్డు సభ్యులకు గ్రీవముగా అధ్యక్షుని ఎన్నికహక్కుగోరుదు తీర్మానించి యుండు ఏకారణముచే జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు తగియుండలేదని కలహ జేసిరి.

(2) కర్నూలు జిల్లాకు ఎన్నికహక్కు నిచ్చుటకు కడప జిల్లాకన్న ఏ విషయమున మించియున్నది?

(3) అధ్యక్షపదవికి నియమించుటకు మహమ్మదీయుల లోగాని, నిమ్నజాతులలోగాని ఎవరైన తగినవారున్నారా యని జిల్లా కలెక్టరుగారిని ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించియుండిరా? వా రేమి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి?

(4) జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి ఎన్నికకు విడిచిపెట్టుటనుగూర్చి జిల్లాకలెక్టరుని సలహాజేసియుండిరా? వా రేమిసలహానిచ్చిరి? ఏమికారణము? చెలిపిరి.

(5) ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుని పరముగా నున్నచో జిల్లాబోర్డుపరిపాలన చేడిపోవు నని ప్రభుత్వమువారు దలంచుట కారణ మేమి?

(6) ఎన్నికకు విడిచిపెట్టినచో ఎవరు ఎన్నుకొనబడుటకు తగియున్నారో, వారి గుణవిశేషము లేవో ప్రభుత్వమువారు చెరుంగుడరా?

(7) జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి ఎన్నికకు విడువక తమ చేతిక్రింద నుంచుకొనునంతకారము కడపజిల్లా వెనుకబడియుండక అభివృద్ధిజేసి ఎన్నికహక్కు సంపాదించుట అర్హముగు దానిగా జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రేమిప్రయత్నము జేయుచున్నారు?

2. కుంగభద్ర, సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టులపై ఎన్నియొక రములు సాగుబడికి వచ్చునట్లు అంచనా వేయబడెను.

3. కర్నూలు కడప కాలువను వెడల్పు జేయుటకు నూచన గలదా? చేసినచో ఎన్నాళ్లలో జరిగెనద?

6. దత్తమండలములలో బాంబులను తయారు జేసి ప్రజలను జంపుట కుపయోగించు యత్నములను ప్రభుత్వమువారు తరింగినచో వాటిని నివారించుటకు ఏమియత్నముల గావించుచున్నారు?

5. హైస్కూల్లో దేశభావలద్వారా విషయములబోధించుటనుగూర్చి విద్యకాఖి డైరెక్టరుగారు జిల్లా సెకండరీ విద్యాసంఘముల అభిప్రాయముల చెలిసికొనిరా? వారేమి చెలిపిరి. ప్రార్థనవిషయమున "అభివృద్ధిబంధన" (కామస్పక్లాజు) గూర్చి వారిని సంప్రదించియుండిరా?

6. దత్తమండలములలో ఏ ఒకతాలూకాయందు సంపూర్ణమద్యపాననిషేధము ప్రయత్నించుచున్నారా?

తీర్మానములు

కోటిరెడ్డిగారు ప్రతిపాదించునట్లు తీర్మానములు.

1. దత్తమండలములలో ప్రతి జిల్లాయందును కలెక్టరు, జిల్లాజడ్జి, జిల్లాసూపర్వైంటు, శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడినవారు గూడిన ఒక ఉపసంఘమును నియమింపవలెను. ఆసంఘము వారికి జిల్లాలోని నానుగజెట్టు, పోలీసు మెజిస్ట్రీయులు కాఖోద్యోగుల చర్యలను విచారించునధికారము నొసంగవలెను. వారికి వేతనాభివృద్ధి, ఉద్యోగమునుండి తీసివేయుట మున్నగు విషయములలో ఈసంఘమువారి శిఫార్సులను పాటించవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.

2. అడవి పరిపాలనసందర్భమున కడపజిల్లాలోని రయి కుటుకుగుల యిబ్బంకులను విచారించిగొని నూచనలు చేయుటకు గాను ఉద్యోగులు, ఉద్యోగేతరులు గూడియుండిన ఒకఉపసంఘమును నియమింపవలెనని యీసభవారు గోరుచున్నారు.

హిందూస్థానుదినపత్రిక

సంపాదకుడు ఫణికురుగారు

హిందూస్థాను ఆనుపేరుతో ఆమృతసరులో ఫణికురుగారి సంపాదకత్వముక్రింది ఆంగ్లభాషలో నోకజాతయిన పత్రిక త్వరలో వెలువడనున్నది. ఈపత్రిక అకాలిఉద్వేగుమును పుట్కించును. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి మ్యునిసిపలు

కార్పొరేషను

ప్రభుత్వమువారు నియమించుట

కార్పొరేషను కమిటీవారి యాజ్ఞేపణ

బొంబాయి, జూలై 31:—మ్యునిసిపలు శాసనమునకు సవరణలను నూచించుటకై నియమింపబడిన కార్పొరేషనుకమిటీవారు మ్యునిసిపలు కార్పొరేషనులోనికి ప్రభుత్వమువారు రెవ్యూని నియమింపకూడదని ఆజ్ఞేపణ తెచ్చిరి. ఓట్లనిచ్చు అధికారము ప్రజాసామాన్యమున కీయబడి యుండుటచే నిమ్నజాతులను మరికొంతమంది తెలుపుటకు ప్రభుత్వమువారు కొంతమంది సభ్యులను నియమింప నవసరములేదని యీ కమిటీవారు నివేదికలో చెప్పుచున్నారు. ఇవ్వుమెయెడల నెలకు 5 రూపాయల అద్దె నిచ్చువారి కీ యధికార మిచ్చిన బాగుండునని వీరు తమ యభిప్రాయమును చెబుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాశీర పట్టు యంత్రాలయము

పనివాండ్ర నమ్మె

లాహోరు, జూలై 30:— కాశీర పట్టుకొన్నింటలో నీనియరు సభ్యులగు జైనరలు రాజా సర్ హరిసింగుగారు గావించిన యొకప్రకటన కాశీరపట్టు యంత్రాలయములో పని చేయువారిలో కొంత ఆందోళన కలిగినదనియు అందువలన ప్రభుత్వమువారు కొంతమందిని అరెస్టుచేయవలసినవైన దనియు చెప్పుచున్నది. ఈయరెస్టు జరిగిన వెంటనే కొంతమంది రోహిద్రులై గుంపుగా బయలుదేరి మర్గం హెరానాగర్గరకు పోయి వారిని విడుదలచేయవలసినదని కోరిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు మందలించిన పిదపకూడ వీరచ్చటనుండి లేచిపోకుండుటచే మిలిటరీ దళములువచ్చి వీరిని వెడలగొట్టెను. ఎవ్వరును చనిపోలేదు. ఎవరికిని తీవ్రమైన గాయములు తగులలేదు. పనివాండ్రొకను సమ్మెమీదనే యుండుటచే పట్టు యంత్రాలయము మూయబడియే యున్నది. ఎట్టివరతులను కోరకుండ పనివాండ్రు చాలి నంతమంది రాగానే దానిని తెరువవలెనని అధికారులు చూచుచున్నారు.

సేలంజిల్లా బోర్డు

ఫాక్సుగారు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి

సేలం, జూలై 29:— ఉపాధ్యక్షుడు రావుసాహెబు ఎల్లప్పచెట్టియారు యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద నేడు జరిగిన సేలం జిల్లాబోర్డు మామూలు సభలో ఫాక్సుగారికి 22 ఓట్లు వచ్చుటచేత వారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి. వారి ప్రత్యేకి 19 ఓట్లు మాత్రమే వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

తంగమిరా సాహెబుగారికి స్వాగతము

సేలం జూలై 29:— సేలం సెంట్రలు తెలులునుండి విడుదలవేయబడిన తంగమిరా సాహెబుగారికి స్వాగత మిచ్చుటకై సేలం కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సంఘముల యేర్పాటుక్రింద విక్టోరియా మార్కెటులో నేడు సేలం పౌరుల బహిరంగ సభ యొకటి జరిగెను. హుస్సేన్ మియాన్ రౌఢరుగారు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు మహమ్మదీయ ప్రజల తరఫున తంజిగ మిరాసాహెబుగారికి స్వాగత మొసగిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియా ప్రభుత్వ ఋణము

కలకత్తా, జూలై 31:—ఇండియా ప్రభుత్వ ఋణపు చందాలు యిప్పటికి దాదాపు 10 కోట్లవని కలకత్తా కలెక్టరు లెలయజేయుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

విశ్వకారుల పక్షము

భబుగోష్ఠిరాయి అరెస్టుచేయబడుట

కలకత్తా, జూలై 31:—భబుగోష్ఠిరాయియను దక్కానివానినద్ద 48 తోటాలుగల ఒకవ్యాపకైమును, పూర్తిగా చచ్చి చేయబడిన 6 అరలుగల ఒకరివల్లరును కనుగొనెను. అతడేమియు చెప్పవని నిరాశించి అరెస్టుచేయబడెను. ఇట్లకాటులోని భాధని పోలీసులకు ఆనునానపడుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

సంగీతకచేరి:—రేపు (శనివారం) సాయంత్రం 5 గంటలకు తిరువల్లి క్లబ్బింగ్ రౌండు మొదటిసారి 81 రు గల 'వారదాహ'లో తొలిసారిగా తయారైన సంగీతకచేరి జరుపుకును.

జేబీయర్ల సమాజము:—రేపు సాయంత్రం 5.30 గంటలకు వావిళ్ల వారి ముద్రాలయమున ప్రార్థన జరుగును. ముఖ్యము ౫౫ 8 గంటలకు పెరంబూరులో మాధవరము కోట్ల 80 నెం. ప్రార్థన గృహమున విద్యార్థులకు ప్రార్థన తరగతి సమావేశ మగును.

తిరుత్తనిలో రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగెను
నిన్న రాత్రి 11 1/2 గంటలకు తిరుత్తని రైలు స్టేషనువద్ద 273 వ నంబర్ ప్రైయిస్ పట్టాలనుండి తొలగెను. ప్రాంతవల్ల మేమియును కలుగలేదు. (తిరుత్తని స్టేషన్ విలేజ్ తదితర వార్త.)

తిరువల్లి క్లబ్బింగ్ సంగీతసభ కచీరుదాసు హరికథ

ఈ ఆగస్టు 3 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువల్లి క్లబ్బింగ్ వేంకటాచలస్వామి పీఠంలో 1 నంబర్ గృహమున త్రిపురసుందరి అనునామె కచీరుదాసు చరిత్రమును గూర్చి కాలక్షేపము చేయును.

భారత మహిళాసమాజము:—పైసమాజమువారి

యాజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 5 గ సౌందర్య మరియు మదరాసునగర స్త్రీలసభ జరుగును. సమాజము కొనసాగించు విధానముగూర్చియు, వరదలసహాయసంఘ మొకటి స్థాపించుటను గూర్చియు చర్చ జరుగును. సదాశివయ్యగారి సతి అధ్యక్షత వహించును.

వరదలసహాయము - గవర్నరుగారి అధ్యక్షత

క్రింద బహిరంగసభ:—చెన్నై పురి పౌరులు కోరినందుకు గాను ఆగస్టు 4 వ తేదీన విక్టోరియాపబ్లిక్ హాలులో ఒక బహిరంగసభ గా విం చి వ ర ద ల స హ య ము ప్రజలకు సహాయముజేయుటను గూర్చి విచారించునట్లు భానుబాధూరు ఉస్మానుసాహెబు, మదరాసు మేరీపుగారు చేయింజేయుచున్నారు. ఆసభకు గవర్నరుగారు అధ్యక్షులుగా నుందురు. సదరు సభకు కార్యక్రమము నిశ్చయించుటకై ముందుగా రేపుడయి పచ్చయ్యప్ప కళాశాలలో ఒకసభ జరుగును.

విద్యాసంస్థలకు స్థానికసంఘములసహాయము:

ప్రభుత్వసహాయమును బడయుచున్న విద్యాసంస్థలకు స్థానిక సంఘములు విరాళములొసంగగూడదని, ప్రభుత్వమువారు యిదివరకు శాసించియుంటిరి. ఈ నిబంధనను మార్చదలంచి, యీ దినపత్రములపై ఆట్టిచిద్దాసంస్థలకు స్థానికసంఘములు విరాళములొసంగవచ్చునని ప్రకటించుచున్నారు:— (1) విద్యాలయము సంస్కృతము నేర్పునదియో, లేక రాజధాని యంతటినుండియువచ్చి నేర్చుకొను ప్రత్యేకవిద్యుగ్రాంతపునట్టి సంస్థయైనగావలెను. (2) ప్రభుత్వమువారిచ్చు గ్రాంటుతో సహా స్థానికసంఘములవారిచ్చు విరాళము విద్యాసంస్థ ఖర్చులలో సగమువంతునకు వినియోగపడును. ప్రతిసంస్థ విషయమున ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞబడయవలెను.

రాకపోకలు:—గౌ. పానగలు కాజాగారు, పంచాయతీల రిజిస్ట్రార్ జనరలు రా. బి. ఎన్. గోపాలస్వామి

అయ్యంగారు, పోస్టు టెలిగ్రాఫ్ జనరలు డైరెక్టరు క్యామ్యుగారు, పోస్టుమాస్టరు జనరలు హాస్సనుగారు, ఇండస్ట్రీసు డైరెక్టరు ఇ. ఎన్. భామను, నాయుడు, అభివృద్ధికాళి కార్యదర్శి, యాకూబు హుస్సేను గార్లు నిన్న రాత్రి మదరాసు వీడి బోయిరి.

రివెన్యూబోర్డు సభ్యుడు హెచ్. జి. స్టాక్స్, పి. ఎల్. యూరుగారి, స్థానిక స్వపరిపాలనకాళి కార్యదర్శి, గాని గాగు అండరు సెక్రటరీ, ఛీఫ్ ఇంజనీరు ఆకిన్నగార్లు నేడు చెన్నై పురి వచ్చిరి.

పితృసంఘము:—కడవిన శ్రీరవారమునాడు సా

యంత్రం చెన్నై వచ్చి, క్రైస్తవనాయకులగుట సమాపమున స్థాపించబడియుండు, మునిసిపల్ పాతశాలయందు చదువు విధ్యాధుల పితరులు, పోషకులు ఆ డివిజన్ కవునిలరు మ-రా-రా-క్రి సుబ్బరాయమొదలియార్ అధ్యక్షతక్రింద కూడిరి.

అధ్యక్షులు ఇటువంటి సంఘములవల్ల కలిగెడు లాభములు యిట్టివని మిక్కిలివిమర్శగా విశదపరచిరి.

అప్రసంగమున వినిపింపుట అనేకులు తక్షణమే మొంబరులు కాగడింగిరి.

ఇటువంటిసంఘమును స్థాపించుటకును వృద్ధిచేయుటకును నొక కార్యదర్శి కావలసియుండుటంబట్టి యెవరిని నియమింప కోరుతున్నారని అధ్యక్షులు ప్రశ్నింపగా యెల్లరు ఏకభావముగా బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన దొడ్ల వెంకటాచలయ్యగారిని కోరి, వారిని యాస్థానమునకు నియమించిరి.

ఆపిమ్మట అధ్యక్షులు కార్యదర్శిగారిని బాగుగ యెరుగుచుననినని వారి కార్యదర్శిత్వముక్రింద సంఘము మిక్కిలి అభివృద్ధిచెందునని ప్రసంగించిరి. అధ్యక్షులకు వందనములతోను దైవప్రార్థనతోను సభముగి నెను. (ఒకవిలేజ్)

కంపునెయ్యి విక్రయము - ముద్దాయివిడుదల

ఒక నేయిన రైతుకు కంపునెయ్యి విక్రయించి మోసము జేసెనని నేరము మోపి పెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో కేసు లేబడెను. న్యాయమూర్తి ముద్దాయిని విడిచిపెట్టి 100కి 98 వంతున క్రొవ్వు లేక నూనె గలిపిననెయ్యి విక్రయించినను అది ఆహారమునకు చెడునచేయుదు గాన నేరము లేదని తీర్పుజేసెను.

లోకమాన్యుని వార్షికోత్సవము

దెజవాడలో మునిసిపలు పాతశాల లన్నియును నేడు (1 వ తేదీ) ఛాయార్జును రామచంద్రరావుగారి ఆధ్వర్యసారము మాయబడెను. (స్వకీయవిలేజ్ తదితర వార్త.)

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము

చెన్నై పురమున ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమును స్థాపించుటకు ఆగస్టు 3 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు సౌందర్యమహాలలో మి. రా. శ్రీ వేమవరపు రామదాసుమంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద బహిరంగసభ జరుపుచు నుగావున చెన్నై పురమున, కళాశాలలోనుండు ఆంధ్ర విద్యార్థి సోదరులెల్లరు రా బ్రాధీతులు.

ఇంతవరకును యిటువంటి మహాసంగరమున వందలకొలది ఆంధ్రవిద్యార్థు లున్నను నొక్కచో తేరి తమ కష్టగుఱుముల మచ్చటించుటకుగాని, తమ యాశయముల వెల్లడించుటకుగాని, యవకాశము లేదయ్యెను. ఈలోపముదీర్చుటకై సభకు స్థాపింపవలయునని, ఈ ప్రయత్నమున కాంధ్రులెల్లరు తోడ్పడుదురని, విశ్వసించి యెల్లర బ్రాధీంపుచున్నాము. ఆంధ్రవిద్యార్థులెల్లరును సభకువిచ్చేసి జయప్రదముగ నెరవేరురని ఆంధ్రమాతయందు తమకు, గల ప్రీతివిశ్వాసముల వెల్లడింతుడుగాక.

ఇట్లు:—పోలవరం. రామబ్రహ్మం. బి. ఎ. డి. వి. సుబ్బారెడ్డి. ('మెడికల్') కృష్ణకాశ్రీ, బి. ఎ. (ఆనర్సు) నారు మంచి సుబ్బారావు, బి. ఎ. జి. రంగనాయకులు బి. ఎ. పి. వి. కృష్ణయ్య, బి. ఎ.

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకులమీద

ఈనెల 5 వ తేదీన దెజవాడలోజరిగిన రాష్ట్రీయ ఖద్దరు బోర్డు సమావేశములో శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతారామకాశ్రీ గారు రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డుకు వర్గింగుకార్యదర్శిగా నుండునట్లును బోర్డుకార్యస్థానము గుంటూరులో నుండునట్లును తీర్మానింపబడినది. ఆ తీర్మానముప్రకారము శ్రీయుత గొ. సీతారామకాశ్రీగారు వర్గింగుకార్యదర్శిగా నుందురు. గనుక రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డుతో వ్యవహరింప దలచుకొన్నవారు గుంటూరువిరునామాకు వారిద్వారానే జరుపవలసినదిగాను కోరుచున్నాను.

భో. పట్టాభిసీతారామయ్య

బందరు 30-7-24.

బహిష్కరింపబడిన ఫిలుములు

ధర్మరాష్ట్రములో యాదిగువ ఫిలుములు బహిష్కరింపబడినవని ప్రధాన కమిషనువారు ప్రకటించుచున్నారు. (1) ఐదురాత్రిలు (2) ఎర్రలాంతరు (3) బెజింగు స్థేషు (ప4) థర్క్ విలిస్ (5) బుద్ధుని జీవితము. (ఆం. పే.)

కార్యరేషను ఎన్నికల ప్రచారము

చింతాద్రిపేట సభ

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యమున చింతాద్రిపేట డివిజనుకు టి. పి. మినాక్షీసుందరం పిల్లెగారి అధ్యక్షతను బలపరచుటకుగాను నిన్న సాయంకాలము కేశవపెరుమాళ్ కోవెలవద్ద సభ జరిగినది. ఎ. ఆర్. దొరస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.

పి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకరుగారు ప్రథమమున మాట్లాడిరి. కార్యరేషనుసభను రేటుపేయర్లకు బాధ్యతవహించు జాతీయసంస్థగా జేయుటకై కాంగ్రెసువారు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిపిరి. కాంగ్రెసువారు పన్నులులేకుండ జేవదరని చెప్పుచున్నట్లు కొందరు ప్రతిపక్షులు అసత్యప్రచారములు చేయుచున్నారు. పన్నులబాధ తగ్గింపయ్యింతురేగాని పన్నులులేకుండజేయరని తెలిపెను. మినాక్షీ సుందరంపిల్లెగారికి సహాయముజేయు మని కోరెను.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

క్రిమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు రేటుపేయర్ల కొందరు కాంగ్రెసు విరోధులు జేయుచున్న ప్రతికూలప్రచారమును గమనింపవలె నని హెచ్చరించిరి. వారు సంఘభేదములను, పక్షాభిమానములను పురికొల్పుచున్నారు. ఓటరులను తప్పుదారినిబెట్టు యత్నించుచున్నారు. వారిజ్ఞమాయలలోబడక కాంగ్రెసువారి నంటియుండుదని సభ్యులను కోరెను. మునిసిపలు విషయములకును రాజకీయములకు సంబంధములేదని కె. వి. రెడ్డిగారనిరి. ఇదనిజముగాదరియు, బాగుగ గమనించినచో రెండింటికీ పరస్పరసంబంధము గలదనియు అయ్యంగారు చెలిపిరి. మినాక్షీసుందరం పిల్లెగారిని ఎన్నికలలో నెగ్గునట్లు చేయుదని కోరిరి.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు పురపాలకసంఘముల పరిపాలనగూర్చి విపులముగా చెలిపి, అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రజాసంస్థలను జాతీయసంస్థలుగా మార్చిరి. కాపున, ఇచ్చటగూడ నట్టిప్రయత్నములు చేయవలసినతెలిపిరి. ఈవిషయమున ఓటరులకుగల బాధ్యతను తెలిపినపిదప మినాక్షీసుందరం పిల్లెగారిని సభ్యులుగ నుండుమని కోరిరి. పిదప ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, వి. ఎల్. కాశ్రీ, మినాక్షీసుందరం గార్లు పరస్పరించిరి.

చెక్కులమోసము

అలహాబాదు, జులై 29 :—కాపెను సి. హెచ్ గారెటు గురకానెసికోద్యోగి రెండు చెక్కుల విషయమున మోసముజేసినందులకు సోమవారమునాడు అలహాబాదు జాయిం జిటు మేజిస్ట్రేటువద్ద చార్జీచేయబడినది. ముద్దాయి ప్రెవిలియను క్లాక్కుకంపెనీవారి వద్దకుపోయి బొంబాయి కాక్కుకంపెనీ పేరునన్న చెక్కునూరురూపాయలనిచ్చిడబ్బుతీసికొనెను. పిదప అది చెల్లకపోయెను. మరిరెండు కోజులై నపిదప యం. యస్. రాధారాయకంపెనీకి పోయి 30 రూపాయలకు గుడ్డలుకొని బొంబాయి లాయిడ్సుబాంకిపేర నూరురూపాయల చెక్కునిచ్చి మిగతాడబ్బు పుచ్చుకొనెను. ఈచెక్కుగూడ చెల్లలేదు. ముద్దాయి తప్పేమియును లేదని వాదించి తనఆక్కాంటుకు విం చిన చెక్కులని తెలియలేదనియు డబ్బుబాగానున్నదనే నమ్మకముండెననియు యందులకు సాక్షులను గూడ దెచ్చెదననియు చెప్పెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయి దొంగతనముగ మోసముజేసెనని చార్జీచేసి ఆగస్టు 5 వ తేదీకి వాయిదా వేసెను. (ఆం. పే.)

శ్రీ మైలవరము బాలభారతి సమాజము దెజవాడ

మైలవరం హాలులో

2-8-24 తేదీ శనివారం రాత్రి

రాధాకృష్ణ నాటకమును

ప్రదర్శించుదురు

టికెట్లు ధరలు మామూలు ప్రకారమే

రూ 2, 1.8.0, 1.0.0, 0.8.0

కె. పట్టాభిరామయ్య

కార్యదర్శి

సివిలుజస్టిసుకమిటీ

విచారణ

డా. ఎన్. స్వామినాథనుగారి సాక్ష్యము

సివిలుజస్టిసు విచారణసంఘమువారు గౌరవ్యా రాం కినుగారి అధ్యక్షతన మరల నిన్నటిదినము సమావేశమైరి. డా॥ ఎన్. స్వామినాథను అడ్వోకేటుగారు సాక్ష్యము చెలిపిరి. హైకోర్టులో మొదటి రెండు అసీళ్లను విచారణజేయువిధము చెలిపిరి.

డాక్యుమెంటుల అచ్చువేయు టనవసరము

రెండవఅసీలునందు దిగువకోర్టుత్తీర్పు నక్షణము పైపు వేయించి తెచ్చిన జాబుననిరి. డాక్యుమెంటులవిషయమున న్యాయవాదులు వాటిని ఉచితరీతిని తర్జుమాజేయించి తెచ్చువేయించి తెచ్చుకొందురు. డాక్యుమెంటులను అచ్చువేయించుటను గూర్చి హైకోర్టువారు చాలగా వాలోచించుచున్నారు. అచ్చు వేయించుటవలన చాలవిచారణ ఆలస్యమగుచున్నది. తేనులు పరిష్కరించుట విశేషవలయుటకు పని యొక్కనయందుంటు గూడ ఒకకారణమగును. కాని అచ్చుత్తియచుటవలన కలుగు విశేషము అధికముగా నున్నది. గవర్నమెంటువారు రివ్యూ చార్జీలు చాల అధికముగానున్నవి. కాని అందిప్పడు మార్పు వచ్చినది. ఇదివరకొకసారి ప్రభుత్వమువారిచేసిన ముద్రాభిరుద్ధిలో ధనము మిగిలిపోయినది. ప్రీవీకౌన్సిలునకు బంపు అసీళ్ల యందు డాక్యుమెంటులను ముద్రించుటకు మేరలేదు. ఆనవసర మగునవి గూడ అచ్చువేయించుటచే దావాదారులకు చాల వ్యయ మగుచున్నది. ఈ విషయమున ఎవరైన శ్రద్ధ వహింపవలెను. జడ్జిలు అమృదితములగు కాగితములను జూడవచ్చును. అచ్చువేయించవలెనని నిబంధనేదియు లేదు.

రివిజను పిటీషనులు సరాసరి ఇరువ్వురు జడ్జిలుగల న్యాయపీఠమున కంపడుటకు ఆయన కళ్ళంతరములేదు. కాని ఒకసారి రిజిస్ట్రారుగారి కొప్పగించుట వలన కష్టములేదని ఆయన యుద్దేశము. ప్యాపిలు కేసు ముగియులోపున సాక్షులతో కోర్టులవెంబడి అనేకసారులు తిరుగుట కష్టసాధ్యమని ఆయన నొక్కి వక్కాణించెను. కేసువిలువను నిశ్చయించుటకు వేరుగను, కోర్టుపేషు స్టాంపులను తగిలించుటకు వేరుగను భూములను ధరకట్టించుటకు వీలుండదని ఆయన యుద్దేశము.

అధ్యక్షుడు:—రెండవ అసీలునకు రూ 500 పరిమితి ఏర్పరిచి మూడవ హియరింగున కపీలు జేసికొనుటకు ప్రత్యేక అనుజ్ఞ బడయవలెనని విధించుట అన్యాయమగునా?

సాక్షి:—మదరాసు హైకోర్టునందు ప్రస్తుతము జరుగుచున్నవిధానము సంతృప్తికరముగనున్నదని నాయుద్దేశము. ఇందు యిబ్బంది యేమియులేదు. దిగువకోర్టులతో ఏకీభవించు సంధర్భమున రెండవసారి అసీలునకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును. నేనందుల కంగీకరింతును. డిక్రీల నమలుజరుపువిషయమున కాలపరిమితి 6 ఏండ్లకు తగ్గింపవచ్చుననియు మధ్యమధ్య కాలదోషమునది తొలగింపవలెననియు స్వామినాథనుగారు చెలిపిరి.

ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

హైకోర్టువారి తరువాత సాక్ష్యము చెలిపెను. జిల్లా మునసబులు పింఛని పుచ్చుకొనులోపున సబ్ జడ్జిలు కాదలం చెదరు. కావున సబ్ జడ్జిలకు జిల్లాజడ్జిపదవుల నిష్పించవలెనని చెలిపెను. జిల్లాజడ్జిపదవులను ఐ. సి. ఎన్. వారి కీయరాదనెను. మునసబులందరికి రూ 5000 విలువగల కేసు విచారణాధికార మిచ్చినచో పార్టీలకు సదుపాయముగా నుండునని చెలిపెను.

వ్యవహారముని సాక్ష్యము

డి. బి.సి. వారాయణస్వామిచెట్టిగారు తాను భూస్వామి గను వడ్డీజేరేస్తునిగ నుండుటచే కోర్టు వ్యవహారములు బాగుగ చెలియునని జెప్పెను. హైకోర్టులో ఒరిజినలు కేసు వాలుగు నెలలు, మొదటి అసీలు ఒక ఏడు, రెండవ అసీలు 4 నెలలకు మించగూడదని చెలిపెను. ఇప్పుడు కేసులన్నియు చాల విశేషములుగనున్నవి. జడ్జిలను మార్చుచుంచి తెలివైనవారినే నియమింపవచ్చును. ఆయన జస్టిసు పక్షమునాడు. జాతిభేదములను సరించి ఉద్యోగుల నియామింపవలె ననెను. అన్ని సంఘములందును, విద్యావంతులుగలరు. జిల్లా మునసబు పనులకు మైనూరులోపల పోలేపర్తికులు జెట్టి సర్దుభుగనగారిని నియమింపవచ్చునను. అతనికి గ్రామ పంచాయతీకోర్టు లేట్లు పనిజేయుచున్నచో తెలియదుగాని, ఆయనను మునసబు కోర్టునకే బోవు సుగాని గ్రామ పంచాయతీ బోసని నుడివెను.

పంచాయతీకోర్టులపేలు. పి. మారాండప్పిల్ల, తిన్నవిల్లి లోని హైకోర్టు వకీలుగారు, సర్. జి. వేణకాచారిగారిచే విచారింపబడి సాక్ష్యమును చెలిపెను.

ఆయన పంచాయతీకోర్టుల నభివృద్ధిజేయవలె నని కోరెను. ఆ కోర్టులకు ఎక్కువయధికారము ప్రత్యేకించి యొసంగవలెను. ఎక్కువపంచాయతీకోర్టుల నుంచుటవలన మునసబులవనిలో సగ మువరకు తగ్గును. పంచాయతీలకు రూ 250 విలువవరకు అధికార మియవచ్చు ననెను. పంచాయతీకోర్టులడిక్రీలను త్వరలో ఆ మలుజరిపించువిధాన మేమియు నూచింపజాలవలెను. ప్రతి గ్రామమునందు నొక గ్రామపంచాయతీ స్థాపింపవచ్చును. ప్రతి జిల్లాలోని సబుకోర్టులను తణికిజేసి సబ్జిలలో మునసబులతో ను సాధక బాధకముల నెరుంగుమందుటకై ఒక జిల్లాజడ్జిహోదా గల ఉద్యోగియొండవలె నని ఆతనియభిప్రాయము. ప్రస్తుతము జిల్లాజడ్జిలు తణికిజేయుట నామమాత్రమై యున్నది. న్యాయ వాదులుసాయి పంచాయతీకోర్టులలో వాదించుటకు ఆయన యిష్టపడలేదు.

అంతట విచారణ వాటికి ముగిసెను.

నేటి విచారణ

నేడు మరల సివిలుజస్టిసు కమిటీవారు సమావేశమయిరి. సర్. జి. వేణకాచారిగారు రాజాలక పోయిరి. ఈకోడుజిల్లా మునసబు కృష్ణకురుపుగారి సాక్ష్యము విచారింపబడెను.

ఆనరరీకోర్టులు స్థాపింపవలెను

కేసుల త్వరలో పరిష్కరింపవలెనన్న పించుదారులగు న్యాయాధికారులు, న్యాయవాదులుగూడియుండుఆనరరీకోర్టుల నచ్చటన్నట్లు స్థాపించవలెననియు, గ్రామ పంచాయతీలకు రూ 50 వరకు అధికారమిచ్చి కొన్ని కేసుల నొప్పగించవలెననియు కృష్ణకురుపుగారు చెలిపిరి. సబు రిజిస్ట్రారులకు పిలువ పని ఒప్ప గించుననిరి. మునసబులకు కొన్ని కేసులను రిఫరీల కొప్పగించు అధికార మియవలెననిగోరెను. జ్యూరీలను నియమించి కేసులను పరిష్కరించినచో అసీళ్లకు అవకాశముండదని చెలిపెను. చీకాకు గగింబు కేసులకు ప్రతిహరణను మొ సంగుటకు కాసనము విధింపవలెననియు, ప్రాసెసు సర్వెయలు గారి 2 రూ గుమాస్తాలను నియమింపవచ్చుననియు నూచించిరి. పనియొక్కచగా నుండుటచేతనే కేసులు త్వరలో పరిష్కరింపబడవచ్చునని. పార్టీలందరివని ముగిసిన పిదప పీడరులతో సంప్ర దించి ఒక డివమేత్తురుమకోనవలెను. ఆనాడు పార్టీలందరు సాక్షులందరిని రిప్పించవలెను. వారు పీడరు గుమాస్తా లంపు సమయలను మన్నించి రాకుండినచో హిక్షులను శిక్షింపవచ్చును. ఆదినమున విచారింపబడు కేసుల జాబితాను బెంచ్చిర్క్కు తయారుజేయుటకు ఏమియు అధ్యంతరము లేదనెను.

కోయంబత్తూరు సబుజడ్జి సాక్ష్యము

కోయంబత్తూరు సబుజడ్జి ఆర్. ఎన్. శంకరయ్యగారు తరువాత సాక్ష్యము చెలిపిరి. తనకోర్టులో కేసులన్నియు న్యాయపరమునకు సంబంధించినవగుటచే తిరుక్కేయుటకు యొక్కవకాలుము పట్టిననెను. హైకోర్టులో ఆసీళ్లు విశేషవలను మన్నవని ఆక్షేపించెను. న్యాయస్థానముల నేర్పరుమిపద్ధతిమా ర్చనలనెను. ఒకతరగతి కేసులను ఒక ప్రత్యేక న్యాయస్థాన మున తీర్చుకావలెను. అన్నిరకములకేసులను కలిపి ఒక్కజడ్జి మందర నుంచగూడదు. పీడరులకెక్కువపనియుండుటచే వాయిదాలుకోరుదుందురు గావున కేసులు విశేషవలనుగుండును.

న్యాయాధ్యక్షుగారు:—మీరు వాయిదా లీయగూడదు. పీడరులకు ఒక కోర్టులో పనియున్నపుడు వేరొక కోర్టులో పని భూమి నరాదు.

సాక్షి:—ఏమిజరుగుచున్నదో నే చెలిపెదను. నేను వాయిదా నిరాకరించినచో, వకలు తనకు ఆంతకుంచి సమాచారము చెలియవని వెడలిపోవును. పార్టీలు వకీలులేనందున వాయిదాకోరును. న్యాయమూర్తియెట్లువాయిదా ఒసంగకుండును. వకీలును మందలించుటకు న్యాయస్థానమున కధికారములేదు.

శంకరయ్యగారు గారింకను జెప్పుచు తమకు మునసబులను సబుజడ్జిలను రెక్రూయిటుజేయు ప్రస్తుత పద్ధతి తృప్తికరముగ నున్నదని చెప్పిరి. జిల్లాజడ్జిలను బాబులోనుండి దీసికొనుట ఆయన నక్షయ్యలేదు. బాబులో సాందిన ప్రాక్టీసేగాక మునసబులకు ప్లెషులు ప్రైయినింగుండవలెను. ఆఫీసు న్యూనే జమెంటు నేర్పుకొనవలెను. జిల్లా జడ్జికి పరిపాలనపు పని చాల వరకు తగ్గింపవలెనని ఆయన నూచించెను.

ప్ర:—మునసబులు నుతముల ననుసరించి ఉద్యోగుల నియమించుటను గూర్చియు హైకోర్టుగల నియమించుటను గూర్చియు జేసిన ప్రభుత్వపు టుర్తువును సరిగా గమనింపలేదని ఆక్షేపణలు గలవు.

ఉ:—ఆప్రభుత్వపు టుర్తు రు పు ప్రకారము మూడునాలు గేండ్లు టెంసారి కోర్టులలో నున్నవారిని తొలగించుట న్యాయముగతోచలేదు.

ఆక్ష:—త్వరపు వచ్చినపుడు యెరుగనట్టి ప్రెస్టములోని మునుష్యుని అనుభవముగలవానికి మారుగ దీసుకొనుటయేనా అనివచ్చెను.

సాక్షి:—అధ్యక్షుడు:—దానితోమాకు సంబంధము లేదు.

సాక్షియొకను జెప్పుచు యితరరాష్ట్రములలోపరిస్థితులుచెలియవనియు, యితరరాష్ట్రము లందుకన్న యీరాష్ట్రమునకే లయెక్కువ శేలపులుండవలెనో జెప్ప జాలననియు ఆయన జెప్పెను.

కోయంబత్తూరులో హైకోర్టువకీలు అఫీషలు రిశీవరుగ నున్న రాఘవేంద్రరావుగారు తనను ప్రభుత్వమువారు నియమించిరనియు, ఆయి కే కాల ముం తయు ప్రభుత్వ కార్యమునకు వినియోగించుటలేదనియు జెప్పెను. గాబట్టిన డబ్బులో కొంతకమిషను ఆయన కీయబడెను. కాని అది కొంతమొత్తము మించినయెడల కమిషనులో కొంతభాగము ప్రభుత్వమునకు తిరిగియిచ్చి జేయవలెను. ఇన్నాల్వెన్సీ ఆక్టులో కొన్నిమార్పుల నాయన నూచించెను. అప్పులు ఖర్చుల ప్లెషులను దాఖలుజేయుటలో ప్రావిన్సియలు ఇన్నాల్వెన్సీ ఆక్టు ను కొన్ని సం దర్భములందు ప్రెసిడెన్సీ ఆక్టుతో సమము జేయవలెనని ఆయన కోరెను. తీర్పువాఖుల బాకీలను పుస్తకములలోనున్నవానిని వసూలుచేసి చర్చదీసికొనుటకు రిశీవరులైన డబ్బునీయవలెనని ఆయన నూచించెను. దివాలాఖోరీల ఆస్తులను స్వాధీనము జేసికొనుటలో గ్రామ్యావ్యోగులు సహాయము జేయునట్లు అధికార మియవలెనని గూడ ఆయన నూచించెను. వేలం అమ్మక ము పుడు అఫీషలు రిశీవరు లుండవచ్చురేదు. ఆపని నాజరుల కప్పగించవచ్చును. అఫీషలు రిశీవరు జేసిన పనులను వానిని నిజమని ఫిరవరచుట అవసరమని ఆయన అభిప్రాయము.

డిల్లీ సి. వి. విశ్వనాథ కౌన్సిలగారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇన్నాల్వెన్సీ ఆక్టు పనిజేయుటలో చాల ఆక్షేపణలుగలవనిచెప్పెను. ఇప్పటికన్న వేనుక నేబాగుండెనని నమ్మవచ్చును. ఇదేపనివీధి నొకఆఫీసరును నియమించిన యెడల ఇన్నాల్వెన్సీకోర్టుల పరిపాలనము చాలచక్కవగును. ఇందువలన ప్రభుత్వమునకేమియును నష్టమురారు. రాధాకృష్ణయ్యగారు హైకోర్టువకీలుయన్. వెంకట్రామయ్యగారినివిచారింపగా ఆయన డిక్రీలపైచర్చజరుపుటలో గలకష్టములచెలిపి, డిక్రీలరాజధానియంతటనువ్యాపకముగలేగియుండవలెననినూచించిరి. తీర్పులో యెవరివీధి బాకీతెచ్చిలో వానికి యేమియు కష్టముండదు. వాది యిబ్బమువచ్చిన వారివీధికి వారంటు బంపవచ్చును. అనుబంధపు నోటీసు జారీజేయుటకు ముందు డిక్రీయిచ్చిన వానిపై నోటీసు జేయువిషయములో కోర్టువారి కిచ్చిన స్వాతంత్ర్యమును దీసివేయవలెనని ఆయనకోరెను. డిక్రీ మొత్తముల మీద వడ్డీ చూటికి 6 నుండి 12 జేయవలెనని ఆయన నూచించెను.

అంతట కమిటీవారు విచారణ నేటికి ముగించిరి.

వైమవంచనము

కేమాలను ప్రేమించి అత్యహవ్య జేసికొనుట

ఫకీరాఖానం అను తువ్వగ్రామీ జగ్గమహాలలో కేమాల ఆఫీసుగదిలో అత్యహవ్య జేసికొనినటుల 'కెలాఫతు' ప్రత్యేక విలేఖరి డెబ్బునన్నాడు.

ఈ ఆత్యహవ్య కారణమును వివరించుచు ఆరిలేఖరి ట్యూ.కో. బాగా తెలిసినవారనుకొనుచున్న యీక్రింది విషయమును తంతివార్త బంపెను:—

ముస్తాఫా కేమాల కనూండరుగానుండిగా ఫకీరాఖానం అను ఒక పేరుగల బీదకుటుంబపు స్త్రీని మోహించెను. మస్తాఫా కేమాల ఆమెను పెండ్లి జేసికొని నూచనల గావించి ఉంగరా మార్పునుటయు, మాటలు జరుగుటయు గూడ నయ్యెను. కాని ట్యూ.కో. జరుగుచున్న మార్పులతో ఆయన ఫకీరాఖానంను మరచిపోయి లతీఫాఖానంను పెండ్లిజేసికొనెను. ఫకీరాఖానం యీవార్త విసగానే లతీఫాఖానంను మంచమెక్కినను. మల్లీలేమటకు సంవత్సరము బట్టెను. అప్పుడామె ముస్తాఫా కేమాల పాసును స్వయముగ జూచుటకు అంగారాకు బయలుదేరెను. అంగారా తేరగనే లతీఫాఖానం ఆమెను చాల నిరసనతో జూచెనట. దానితో ఫకీరాఖానం మనసు చాల చిన్నబోయెను. ఇకను గత్యంతరముగానక నిరాకతో నిష్క్రమితో ఫకీరాఖానం చచ్చుటయే మేలనితలంచి కేమాల ఆఫీసుగదిలోనికి బోవు దారివద్ద కాల్పుకొని చనిపోయెనట.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సంవత్సరం ఆగష్టునెల 1-వ తేది

శుక్రవారము

లోకమాన్యతీలకు:

కర్మయోగము

జీతదినము లోకమాన్యతీలకు మహాశయిని నిర్వాణ దినము. హిందూదేశము దంతటను లోకమాన్యని సంస్మరించెదరు. కృతజ్ఞత దెలిపెదరు. పూజించి గౌరవించెదరు. లోకమాన్యని మహిమ, ఎందు గలదు? లోకమాన్యడు అద్వితీయు డగు షండితు డని గీతారహస్యమే దెలుపుచున్నది. మాటల కర్ణము వ్రాసిగాని, ఇతర భాష్యకారుల యూహలను విపులపరచిగాని, పుస్తకమును నింపక ఆధునిక కాలమున కత్యవసర మగురీతి నతడు నూతన సందేశ మొసగియుండెను. భగవద్గీత, ఒక్క కాలమునకును, ఒక్కసంఘమునకును మాత్రము బనికి వచ్చెడి గ్రంథము గాదు. సార్వజనికధర్మము దాని యందు గలదు. ఆ కారణముచే, నెల్ల కాలము లందును మానవుడు గీతను పఠించి, తన కర్తవ్యమును గ్రహించుటకు వీలగును. అన్నిమతముల వారికిని అన్ని దేశముల వారికిని గూడ గీత స్వధర్మమును బోధించుచుండును. మత, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థికాది యుద్వయము లన్నిటికిని, గీతావాక్యములు ప్రోద్బల మొసగ గలవు. “స్వధర్మస్మిన్ ధన్యః పరధర్మోభయో వహః” అను వాక్యములు వర్ణాశ్రమధర్మపరాయణులకేగాక, ఎల్లరికను తమధర్మమును బోధింప గలవు. “సయ్యంనిర్ణయధర్మము” విల్లునుగారినుండి వెలువడినన, దానియర్థము వారికే గోచరింపక, తలక్రిందు లయిరి. కాని, గీతను పఠించినవారికి స్వయంనిర్ణయధర్మ మన నేమియో గ్రహించుట సులభసాధ్యము.

కర్మయొక్క నిజార్థమును గ్రహింపక, కర్మ సన్యాసమే మోక్షహేతువని తలచుచు, సంఘసేవను విడనాడి, పరాధీనత ననుభవించుచు దాస్యము నందే సంతృప్తి పొందుచు మానవత్వమునుగూడ కోల్పోవుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులైన కాలమున, పంచమవేద మగు భారతమునందలి శ్రీకృష్ణనిగీతనుండి మరల సత్యద్భూతమగు సందేశమును గ్రహించి ప్రపంచమున వెదజల్లగలిగిన, లోకమాన్యని శక్తి యద్వితీయముగాదా? దేశ కాలపరిస్థితుల ననుసరించి, ఒక్కొక్కవిషయమై ఒక్కొక్కమారు ఎక్కడును మెక్కి వక్కాణింప వలసియుండును. భక్తి శూన్యమయినపుడు భక్తిని గూర్చియు, కర్మ శూన్యమయినపుడు కర్మనుగూర్చియు, జ్ఞానము లోపించినపుడు జ్ఞానమునుగూర్చియు వైరాగ్యము లేనపుడు వైరాగ్యమును గూర్చియు బోధింపవలసిన యవసరము గలుగును. అట్టి యవసర మేర్పడినపుడు “పరిత్రాణాయ సాధూనా

వినాశయచ దుష్కృతాం । ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగేయుగే” యను భగవద్వాక్యము ననుసరించి, భగవంతుడు రూఢముదాల్చుచుండును. అందుచే అవతార. పురుషులును, మహామహులును ఆయాకాలముల కవసరమగురీతిని ప్రయోజనములును సాధించుచుండురు. ఒకరొకకార్యము సాధించిన, మరయొక రంకొక కార్యమును సాధించెదరు. విశాలహృదయము లేనివారలకు, ఇవియన్నియు భిన్నమార్గములని దోచినను, దూరమాలోచించిన ఒక్కమార్గమునకే భిన్నరూపములని గనుపించును.

కర్మయోగ ప్రాశస్త్యమును నిరూపింపవలసిన తరుణ మేతొచ్చినది. లేనియెడల, హిందూదేశము నశింపక తీరదు. కర్మలనిన, యజ్ఞయాగాది కర్మలు మాత్రమేననియు, వాని నాచరించిన మోక్షము లభించుననియు, మీమాంసవాదులు దెలుపుటచే, జ్ఞానమార్గ వీ సిద్ధాంతమును ఖండింపవలసివచ్చెను. ఫలాపేక్షతో జేసెడి కర్మ లెంత యుత్కృష్టము లయినను, మోక్ష హేతువులుగాక బంధ హేతువులే యగును. “క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి” అను వాక్యముల ననుసరించి నిత్యనైమిత్తిక కర్మల వలన గలిగెడి పుణ్యము కొంతకాలమువరకు నిలిచి యుండి, పిమ్మట క్షీణించును. అంతయిగాని శాశ్వత ఫల మొసగజాలదు. అందుచే, కర్మ మార్గము శ్రేష్ఠము గాదనియు, కర్మసన్యాసమే యుత్కృష్టమనియు, సాంఖ్యులు బోధించిన సంగతులను, లోకమాన్యడు ఖండింపవలసివచ్చెను. ఏల నన, ప్రపంచమునందు ప్రతిమానవుడును ఏదియో యొక విధమున కర్మల నాచరించుచునే యున్నాడు. కర్మను త్యజించిన సన్యాసులుగూడ, ఇష్టమున్నను లేకున్నను కర్మలను చేయుచునే యున్నారు. సంపూర్ణమగు కర్మసన్యాసము అసంభవ మగును. కాని, కర్మలనే ప్రధానముగ నాచరించుచో వానియందు చిక్కుకొని మానవుడు బయల్పడ గలడా? మోక్షమును సంపాదింపగలడా? లేనియెడల మరల కర్మయోగమును లోకమాన్య డేల బోధింపవలసి వచ్చెను?

“కర్మణ్య వాధికారస్తు మాఫలేషు, కదాచన” అను వాక్యముల ననుసరించి మానవునికి కర్మ జేయుటకు మాత్ర మధికారముగలదు. ఫల మితని వశమునందు లేదు. నిస్సంగులై కర్మజేయువారు, వాని బంధములనుండి తప్పించుకొనగలరు. “సంగాత్ సంజాయతే కామః” అను రీతిని ఫలాపేక్షవలననే కామక్రోధాది లంఘటము గలుగును. వానిలో జక్కుకొని మానవుడు బయల్పడ జాలకున్నాడు. అందుచే కర్మయోగ మతి కఠిన మయినది. కాని అంతమాత్రముచే దానిని వదలిపెట్టజనదు. అటుల విడినాడుటచేతనే, హిందూదేశమునకు పెక్కు యన్యధములు వాటిల్లినవి. ఫలాపేక్షతో కర్మ నాచరించువారితో, భారతీయులు తులదూగ జాల కున్నారు. కాని నిష్కామసేవను సలుపుటకు, దేశము మరల అలవాటు పడుచో, సుత్రమ స్థానము నలంకరించుటకు వీలగును. కర్మలతో బని తీరినవారు సయితము, లోకసంగ్రహార్థము కర్మల జేయవలసి యుండురు. శ్రేష్ఠ లెయ్యది యాచరింతురో, తదితరులును దాని నాచరించెద రని, గీతావాక్యములు దెలుపుచున్నవి. అందుచే

ఉన్నతస్థానము నాక్రమించినవారు గూడ లోక శ్రేయముకొరకై కర్మయోగము నభ్యసింపవలసి యుండురు. ఫలాపేక్షారహితముగ జేసెడి కర్మలే, నిజకర్మలు. వానివలన, మానవుని సత్వరాభివృద్ధికి ఎట్టి ప్రతిబంధకము గలుగనేరదు.

హైందవసాంప్రదాయములకు భిన్నము భౌతి రీతిని గీతకు వ్యాఖ్యాన మొనర్చి, లోకమాన్యడు జ్ఞానకర్మమార్గములకు సమన్వయము గుదిర్చెను. సాంఖ్య, మీమాంసవాదములకు పొందిక గలుగ జేసెను. కర్మసన్యాస మనిన, కర్మత్యాగము గాక, కర్మఫలత్యాగ మగుచున్నది. జీవితము నుండి తప్పించుకొని పారిబోవుట గాక, దానిని స్వీకరించుట యగుచున్నది. సర్వభోగముల మధ్యనున్నను కర్మయోగి వానిచే పశపర్తుడుగాడు. ఇట్టి స్థితి సాధ్య మని, లోకమాన్యడు బోధించుటయ గాక, తన జీవితమునం దీనత్యమును నిరూపించెను. గీతా రహస్యమునకు గలిగిన ప్రాముఖ్యమునకు, దాని యందుగల కేవల సిద్ధాంతభాగమే కారణముగాదు. లోకమాన్యడు తార్కికశక్తిని, పాండితీమహిమను మాత్రము గనుబటచి యూరకున్నచో, వారి గ్రంథముల కింతటియాన్నత్యము లభించెడిది గాదు. లోకమాన్యని జీవిత మంతయు, కర్మయోగ ప్రదర్శన మగుటచే, వారి వ్యాఖ్యానమునందలి సత్యమును గ్రహించుటకు భారతీయుల కవకాశము గలిగినది. నిష్కామకర్మ వీరియందు మూర్తిభవించెను. జీవిత మంతయు త్యాగముతో నిండియుండెను. లోకమాన్యడు తలపెట్టినచో, తాకికవ్యవహారములలో ఎట్టి యున్నతపదవి నయినను అధిరోహించి యుండును. ఎట్టి గౌరవము నయినను బడసియుండును. కాని లోకమాన్యడు ఫలాపేక్షతో గాక, నిష్కామముగ కర్మ నొనర్చెను.

ఉన్నతోద్యోగములను బడయుటకు ప్రయత్నింపక, కారాగృహవాసమును సంతనముతో స్వీకరించెను. ఇట్టి సంతసమునకు నిదర్శనములను పెదుకనక్కరలేదు. కారాగృహమున నివసించుచు, లోకమాన్యడు రచించిన ఓరియను, వేదముల యుత్పత్తి, గీతారహస్యములవంటి యుద్గ్రంథములే ప్రబల సాక్ష్యములు. లోకమాన్యని నిశ్చలహృదయమునకును, కష్టములమధ్య గలిగిన సంతనములకును, ఇంకను నిదర్శనములు పెక్కులు గలవు. దేశవిముక్తికై కారాగృహమును వదించి, భారత వర్షమున కంతకును లోకమాన్యడు మార్గదర్శకు డయ్యెను. వీరమూలమున, కారాగృహములు పవి త్రములయ్యెను. రాజద్రోహనేరముల మాలిన్యము దొలగిపోయెను. ఒక్కొక్కమారు కారాగృహము నుండి బయల్పడు కొలదియు, లోకమాన్యనిశీలము అగ్నితప్త మగునువర్ణముభాతి బ్రకాశించెను. లోకమాన్యనికీర్తిని విస్తరింపజేయుటకు, అధికారవర్గము వారు కారకు లయిరి. ఇతరులపై నెట్టి నియమము లను విధింపక, తమ జీవితనిదర్శనమువలననే, పలు పురు దేశభక్తులను లోకమాన్యడు ప్రేరేపింప గలిగెను. రాజీయవసర మయినపుడు రాజీయేసి కొనినను, ధర్మరక్షణ మవసర మగునపుడు లోకమాన్యడు తుదివరకు పోరాడెను. తన పట్టుదలను విడనాడకుండెను. స్థూలదృష్టితో జూచిన, లోకమాన్యని జీవితమునందు విశేషభాగము అపజయములే గనుపించును.

రాజుద్రోహపు కేసులలో, ఒకవర్గాయము కప్ప మిగిలిన సమయములలో, లోకమాన్య డోడి రోయి శిక్షింపబడెను. సర్ వెంటయిను ఛిరాలు గారి కేసులో ఇంగ్లండుకు బోయి గూడ అజయము గాంచెను. కాంగ్రెసుసభలో మితవాదులకు కంటక ప్రాయు డయ్యెను. పలుసంవత్సరములు కాంగ్రెసు నుండి బహిష్కృతుడయ్యెను. కాని, నిష్కామ సేవా సక్తుడగు లోకమాన్యని భౌతికావజయములు నిరుత్సాహము జెందింపగలవా? అఖండదీప్తితో వెలింగెడి త్యాగతేజమున కిది కళంకము గలిగింపగలవా? ఛిరాలుగారిపై దెచ్చిన దావా యోడిపోయిన వెంటనే, కొందరు ఓదార్పుటకు వెడలియండగ, లోకమాన్యడు ఏమాత్రము విచారముజెందక భావి కర్తవ్యమునుగూర్చియు ఇతరవిషయములగూర్చియు అతియల్లాసముతో మాటలాడెనని, వెనుక ప్రచురింపబడెను. ఇంగ్లండుకు రాయబారము బోవలయు నని పయనముగాగ, సింహళదీప్తమునుండి ఆధికారులు వెడలసియకబోయిరి. తిరిగివచ్చినపుడు, లోకమాన్యడు నిరుత్సాహము సేమాత్రము జూపలేదని, చెన్నపురిలో నిచ్చిన ప్రసంగము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. లోకమాన్యనికి గలిగిన ఆశాభంగములు మిక్కిలము లయినను, అవి యతని మహిమ సతిశయింపజేసెను గాని క్షీణింపజేయలేదు. పశుబలముకన్న ఆత్మశక్తి యపరిమితతేజముగలదని రుజువయ్యెను. లోకమాన్యని త్యాగములు వ్యర్థము లయ్యెనా? వారి జీవితము నిరర్థకమయ్యెనా? వారు పడిన కష్టము లూరకబోయెనా? లేదు, ముమ్మాటికిని లేదని, ప్రస్తుతపరిస్థితులు దెలుపకనే దెలుపుచున్నవి. లోకమాన్యడు దేశమునందు గలిగించిన స్వరాజ్యత్వప్రజల సందరనా వహించినది. ఆసేతుహిమాచలవర్షంతము స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. “స్వరాజ్యము నాజన్మస్వత్వ” మని చెలిపిన ఆమహామహుని ఆత్మానుభవము, ఎల్లరహృదయములను రగుల్కొలుప జేయుచున్నది. నేడు స్వరాజ్యనినాదము, ఎల్లెడల మారు మ్రోగుచున్నది. స్వరాజ్యమువలన గాని, హిందూదేశపు కష్టములు బాసిపోవని, చాటుటకు లోకమాన్యడు మిగుల శ్రమపడవలసివచ్చెను. హైందవవిద్యాధికులు చాల కాలమువరకు స్వల్పసౌకర్యముల నాశించిరి. ఉన్నతోద్యోగములను సంపాదించిన, దేశభీష్టము నెఱవేరునని తలచుచుండిరి. కరిపాలనములో కొన్ని యనుకూలము లగుమార్పులు జరిగిన చాలు నని యూహించుచుండిరి. ఇట్టి యూహలను పోద్రోలి స్వరాజ్యాశయమును ప్రజలయెదుట నుంచుటకు, లోకమాన్యడు తన జీవితమును ధారబోయవలసి వచ్చెను. అనవరతము, యీ సత్యమును బోధింపవలసియుండెను. స్వరాజ్యము భారతీయుని జన్మస్వాతంత్ర్యమని చాటవలసివచ్చెను. ఇందుచే లోకమాన్యడు అధికారవర్గమునకే గాక, నాయకులకు కొందరు గూడ కంటకు డయ్యెను. వీరల ప్రాతికూల్యమువలన, లోకమాన్య డనేక కష్టముల పాలయ్యెను.

నేడు స్వరాజ్యవశ్యకతను శంకించువారులేరు. మితవాదులు సయితము, యీవిషయమై భిన్నాభిప్రాయము జూపుటలేదు. ఇష్టప్రబలిన భేద మంతయు, మార్గములవిషయమున మాత్రమే గలదు.

లోకమాన్యడు ముందుగ జరుగవలసిన ప్రబోధము నంతను పూర్తిగావించెను. ఐనను, స్వరాజ్యసంపాదనకు మార్గము లెవ్వయో, లోకమాన్యడు నిరూపింపకబోలేడు. వీరు అసహాయ సిద్ధాంతమునకు ప్రతికూలురూ, అనుకూలురూ యను వితర్కముతో కొందరు కాలము గడుపుచున్నారు. కాని యీ ప్రశ్నతో బనిలేదు. అసహాయముగాని, సహకారముగాని, ఐదిస్థితుల ననుసరించి యుదయించును. లోకమాన్యని రిస్పాన్సివు సహకారమునందు, అసహాయసిద్ధాంత మిమిడియన్నదనుటకు సందియము లేదు. పాలకులు ప్రజాశయములకు తోడ్పడునపుడు ప్రజలును సహకార మొనర్చుట ధర్మము. అటుగాక ప్రజాశయములను పాలకులు నిరోధించుకొలదియు, అసహాయముదప్ప వేరుమార్గము గానరాదు. రిస్పాన్సివు సహకారమునకు నిజామిదియే. లోకమాన్యడు జీవించియున్నచో, అసహాయరంగమునందగ్రస్థానము వహించెడివా డనుటకు సందియము లేదు.

కాలేటు శాసనము నిర్మింపబడినపుడే గాంధీ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహధర్మమును బోధించెను. లోకమాన్య డపు డింగ్లండునందున్నను, యీ మార్గమును నిరసించలేదు. లోకమాన్యడు మొదటినుండియు పాలకులపై కన్న ప్రజలమీదనే సధికవిశ్వాసమును గనుబజుచుచుండెను. ప్రజలు స్వపరిపాలనమును దృఢముగ వాంఛించిన, నది లభించితీరునని, లోకమాన్యడు ప్రకటించియుండెను. స్వరాజ్యసిద్ధి ప్రజల దృఢసంకల్పముపై నాధారపడియుండునను సత్యమును ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసిన లోకమాన్యనికి ప్రజాశక్తివై సమృద్ధిము లేదని ఎవ్వరిన గలరు? ఆటులగుచో, వీరు ఇంగ్లండునకు బోయి పల విన్నవించవలయును? బ్రిటిషు కోర్టులలో నేల దావా దేవలయును? నానారాష్ట్ర సంఘదృష్టికి భారతీయసమస్యను చెప్పుట కేల ప్రయత్నించియుండవలయును? ఈప్రశ్నలకు, లోకమాన్యడు చెన్నపురియందు బహిరంగముగ నెనగిన యుపన్యాసములం దేమి, ఆంతరంగిక ప్రసంగములం దేమి చక్కని సమాధాన మొసంగెను. ఆ సమాధానమేమి? తన జీవితమునంతను ప్రజాప్రబోధమునకై ధారబోసినను, ఇంగ్లండు తనతస్వలను దిద్దుకొనుటకును, నాగరికప్రపంచము హిందూదేశమునకు జరిగిన యన్యాయమును గ్రహించుటకును యవకాశమునిచ్చుట తమ ధర్మమని లోకమాన్యడు భావించెను. ఆసంగతినే చెన్నపురిలో వీరు తేటపరచిరి.

తీవ్రమగుచర్యను ప్రజలవలంబింపక ముందు, ఇంగ్లండు కిట్టియవకాశము నొసగుట ధర్మమే గద. లోకమాన్య డిచ్చిన యవకాశమును, ఇంగ్లండు చేపట్ట దయ్యెను. మొట్టమొదట తిలకు రాయబారమును, సింహళమునుండియే వెనుకకు బంపెను. పిమ్మట ఛిరాలుకేసులో రాజకీయ పక్షపాతము జూపబడెను. స్వయంశిర్డయనూత్రమును హిందూదేశమునకు పరిపంజేయుటకు నానారాష్ట్ర సంఘమువారు వెనుదీసిరి. ఇంగ్లండుమాట ఇంగ్లండుకే వప్పగించి, లోకమాన్యడు తన యంత్యధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహించెను. ఆపిమ్మట సవలంబింపదగినది అసహాయమే గద. లోకమాన్యడు

నిర్యాణముజెందునప్పటికి, హైందవ స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రథమరంగము దాటి ద్వితీయ రంగమున బ్రవేశించెను. అట్టి సందిగ్ధసమయమున, లోకమాన్యని సంకల్పమును నెఱవేర్చుటకు అంతటి మహిమాతిశయము పూనుకొనవలసి యుండును. లోకమాన్యని ఆత్మ ఎట్టిపరితాపము జెందకుండునటుల, గాంధీమహాత్ముడు కార్యరంగమున బ్రవేశించెను. ఉభయుల మార్గములును భిన్నమనుట సరిగాదు. గాంధీ కర్మసన్యాసి గాడు. కర్మ వీరు డనుటకు సందియము లేదు. ఉభయులును కర్మయోగులే. ఉభయులును ధర్మమార్గానుసరులే. నిష్కామ సేవా సక్తులును, త్యాగధనులు నగు నిరువురును మతబద్ధులు గారా? ఒకరు కేవల రాజకీయమార్గప్రియులనియు, మరి యొకరు ఆధ్యాత్మికమార్గప్రియులనియు, నిరూపించుట పాడిగాదు. ఉభయులును, స్వరాజ్యసంపాదనకు త్యాగపథమునే నిర్ణయించిరి. తమ జీవితములద్వారా, నీ సంగతిని వెలిబుచ్చిరి. లోకమాన్యడు, స్వదేశీ, జాతీయవిద్య, విదేశవస్తు బహిష్కారము, స్వరాజ్యములను నిరూపించెను. గాంధీమహాత్ముడును యీ సంగతులనే ప్రతిపాదించుచు, కద్దరు కెక్కుడు ప్రాముఖ్యము నొసగెను. అందుచే ఉభయుల కార్యక్రమము సయితము వేరుగాదు. లోకమాన్యని యనంతరము, గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యోద్యమమును చేపట్టుట, దేశమునకు గొప్పయదృష్ట మని భావింపవలయును. భారతీయులు, ఉభయులమధ్య భేద మేమయిన గలదేమో నని అన్వేషించుటకు బదులు, వారి జీవితపరమార్థమును గ్రహించి, దాని ననుసరించుటకు దృఢప్రయత్నము గావించవలయును. భారతీయులు కర్మయోగులు గావలయును. నిష్కామ సేవాసక్తులు గావలయును. లోకమాన్యనికి కృతజ్ఞతను గనుబజుచుట కింతకన్నను వేరుమార్గము గనుపింపదు. లోకమాన్యని సంస్మరణము, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడగు గాక!

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రాజమహేంద్రవరమున నుంచదగును

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నుంచదగినట్లయినను విషయమును సంబంధ కళాశాలాసంఘమువారు స్థిరపరచెదరని తెలిసినది. మచిలీపట్టణము సంఘమువారు కృష్ణామండలమున నుంచవలెననిరి. విజయనగరమునందుంచిన మహారాజావారు సహాయము చేయగలరనిగూడ నూచింపబడెను. 31వ తేదీన నర్నాపురమున సబుజ్జిగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అన్నివిషయములను చర్చించిరి. విజయనగరములో పెట్టనిచో ధనము లేదను కారణము దొరతనమువారు మిన్నకుందురని గూడ నాలోచించిరి. చివరకు రాజమహేంద్రవరమే అనుకూలముగా నుండునని నిర్ధారణ చేసి ఏకగ్రీవముగా నూచించిరి. (నర్నాపురము స్వకీయ విశేషి కింతివార్త)

గుజరాతు జిస్సింగు మిల్లుకూలుట

ప్రాణహత్యము

31వ తేదీ సాయంత్రకి 15 కేసులు కనబడెను. వైద్యశాలలో నోకడుచనిపోయెను. మిల్లుయజమానులకు అయిదు లక్షలరూపాయలు నష్టము కలిగినది. ఆక్టోబర్ 31వనములను యంత్రములను యిమ్మారుచేయించలేదు. పనివాండ్రిను మాత్రము యిమ్మారు చేయించిరి. 1,2 రోజులలో పనిపూర్తియగును ఒక కోమటి గుమాస్తాగూడ చనిపోయెను. (అ. ప్రె.)

వ ట ద లు

మలబారు వరదలు

మహాత్ముని వ్యాసము

“నిర్భాగ్యులు మరణము” అను శ్లోకక్రింద మహాత్ముడిట్లు వ్రాసెను.

“దక్షిణ కన్నడమునందలి వరదలనుగూర్చి గతవారమున నేను వ్రాసితిని: ఈ వారమున మరణము (తేజశము) వరదల పాలైనది. సంబుద్ధిపాదుగారు వివరములను తెలుపుచు నాకు తెలిపారనది. సహాయముతోరి. వ్యక్తివర్గమున కి విషయ మతీతమని నాకు లోచనమైనది. అంతభవముగాని పలుకుబడిగాని అంగనిర్మాణముగాని కాంగ్రెసుకు లేదు. మన ఆశక్తిని పెల్లించి నిజముతెలుపుటలో గౌరవహాని యేమి యును లేదు. ప్రభుత్వమునా లేదైన సహాయసంఘమును మహా పూర్వకముగా నేర్పరచినచో దానిలోచేరి సహాయము చేయుటకు సంకల్పించిన కర్మ రేచనియే నా అభిప్రాయముగాని మా సహాయమును వారు నిరాకరించినపుడును వారి ఏర్పాటు మహాపూర్వకము కాదని మాకు లోచనమైనది మే మట్టిసంఘమును దినాగడి క్షేపించిన లేకుండ వ్యక్తిమాత్రముగా నేనచేసెదము. నాకు క్షేత్రేక పోయినందులకు భగవంతుడు నన్ను శిక్షింపడుగాని మంచి సంకల్పము లేకపోయినచో శిక్షించును గాన స్థానికులకు దేశ సేవకులు క్షేపించిన లేకుండ సహాయము చేయకోరెదను.

అందులో నిట్టిసందర్భములలో భవము ముఖ్యవిషయముకాదు. నేన, పరోపకార చింత, పరులకొరకు కష్టపడవలె నను దీక్ష, పరులకొరకు స్వార్థత్యాగము, తనకుగల గంజిలో సగము పరునకిచ్చుట మున్నగు సద్భావములే లక్షల విలువ చేయును. అన్నాతుడునా దర్శించినంతనే తాను వండుకొనిన కొద్ది అన్నమున సగమాతని కొసంగిన బ్రాహ్మణుని త్యాగమధికముగ ప్రశంసింపబడెనుగాని బంగారపుమొహరిలను విరాళముగా నొసంగిన యుధిష్ఠిర మహారాజు త్యాగమధికముగా ప్రశంసింపబడలేదు” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఎం.సి.యిండియా)

* * * గవర్నరు నత్యమంగళమును చూడబోవుట

భవానీవంశేన త్రైమముగానే యున్నది

తిరుచనాపల్లి వద్ద కావేరి 12 అడుగులు తగ్గినది

ఉదకమండలము జూలై 31:— కోయంబుత్తురు జిల్లాలో వరదలవలన కలిగిననష్టమును చూచుటకు గవర్నరు లేడిగోస్సెనుతోను పరివారముతోను మేటూరులో సత్యమంగలమునకు పోయెను. జిల్లా యుద్వ్యంశులు చేయుచున్న పనికి భంగము కలుగజేయుచుండ ఊరకపరిస్థితులచూచుటకే గవర్నరు వచ్చియుండెను. డివిజనులు ఆఫీసరు పీకాపామ్యుక్ సాపాబు సత్యమంగలమునందనే యుండెను. అతడును యూనియను వైర్మనును గవర్నరుగారివెంట పోయియుండిరి. సత్యమంగళమునంద భవానీనదిపై నున్నవంశేన యొక్క పునాదులును ఆర్కీలును త్రైమముగా నుండెను. కాని వైభాగము కొంతవరదలకు కొట్టుకొనిపోయెను. వంశేనకు చివరగట్టుకు దక్షిణమున ఒక పెద్ద గండి యొక్క డేను. గవర్నరు వంశేననుదాటి సత్యమంగళములో నష్టమైన యిండ్లను చూచెను.

గోపిచెట్టి పాలయం

తిరుచనాపల్లి గవర్నరు గోష్ఠమీదుగా గోపిచెట్టిపాలయమునకు పోయెను. గోష్ఠము జూచిన వరదలవచ్చినట్లుగా తెలియుచుండెను. కాని విశేషనష్టమేమియు జరుగలేదు. గోపిచెట్టి పాలయములో గవర్నరు క్షణమునేపు నిలిచెను. కొట్టులో నున్న సలు మేజిస్ట్రేటుగారు ఆప్రాంతములలో వరదలవలన జరిగిననష్టమును గవర్నరుగారికి తెలియజేసిరి.

మలబారుపోవుట కింకను వీలులేకుండా నున్నది

గోడ్డువలనగాని రైలువలనగాని ఉదకమండలమునుండి మలబారుపోవుట కింకను వీలులేకుండానున్నది. పోవుటకు నీలై సయ్యెడల తిరువనాపల్లి తంజావూరుజిల్లాలో జరిగిననష్టమును

ఆనవ్వును బాగుచేయుటకు చేయుచున్న ఏర్పాటులను చూచుటకు గవర్నరు అచ్చటిపోవును.

రాజప్రతినిధి గవర్నరుకు వంశీనతంత్రివార్త

“మదరాసు రాజధానిలో వరదలు కలుగజేసిన నష్టమునకును బాధలకును నాతరపునను నాప్రభుత్వము తరపునను, ఆప్రజలయెడలగల సానుభూతిని మీకు తెలియజేయుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

కావేరివంశేనవద్ద 12 అడుగులు నిరుత్తగినది

తిరుచనాపల్లి, జూలై 31:— కావేరివంశేనవద్ద వరద నీరు 12 అడుగులు తగ్గినది. పట్టణములోగూడ వరదనీరు ఎండిపోవుచున్నది.

కలరాను తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు

ప్రజలయింట్ల కలరాను తగ్గించుటకై పట్టణమునకు మంచి నీటి సదుపాయము నిమిత్తము మ్యునిసిపలు చైర్మన్ మ్యునిసిపలు అండు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీరు, ఎగ్జిక్యూటివు అండు నూపరిం పెంకింగు యింజనీరును నిన్న యుదయమున నీటిగొట్టములు పరిగానున్నచో శేవో చూచుటకు మ్యునిసిపల్ వారు తయ్యక దగ్గరకు పోయిరి.

కులితలైకి పశ్చిమమున రైల్వేరాకపోకలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. కావేరివంశేన యిచ్చట త్రైమముగానున్నది.

కొలురూను వంశేన 1925 జూనులోగా తిరిగి

నిర్మింపవలెను

తిరుచనాపల్లికిని కావేరి కు తరముననున్న తాలూకా లకును వర్తకవ్యాపారములు నిలిచిపోవును గావునను కొలురూను వంశేన చెన్నపురికిపోవు పెద్దరోడ్డుమీదనున్నది గావునను కొలురూను వంశేనను 1925 జూను లోగా తిరిగి నిర్మింపవలసినదని కలెక్టరు మెక్వీనుగారు ప్రభుత్వము వారి నడుగుచున్నారు.

తొట్టియం ఫిర్కాలోని గ్రామములలోను ముసీరతాలూకాలోని కట్టు పుత్తూరు, శ్రీరామసముద్రం, వరదరాజపురం మొదలగు గ్రామములలో వరదలవచ్చి పంటలకును ఆస్తికిని గొప్పనష్టమును కలుగజేసినవని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఆమ్ములెన్ను కారునుపంపరు

బొంబాయి, జూలై 31:— బొంబాయి జాతీయ వైద్యకళాశాలాధికారులు దక్షిణయిండియా వరదలలో పనిచేయుటకు ఆమ్ములెన్ను కారును పంపుటకు నిరాకరించిరి. (అ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి

కావేరి వంశేనవద్ద 11.2 అడుగులనీరున్నది

తిరుచనాపల్లి, ఆగస్టు 1:— వరదలు చాలతగ్గిపోయినవి కావేరివంశేనవద్ద కొలత 11.2 అడుగులు కనబరచుచున్నది. గండ్లు ఆనేకము లడ్డుముగా నుండుటచే శ్రీరంగమునకు చాలనష్టము వచ్చెను గాని మేటూరు ప్రజలు కావేరికట్టు ఎత్తుగాపోసి యుండుటచే శ్రీరంగపట్టణమున కేమియు నష్టము కలుగలేదు.

నెరింజి పెట్టూరువద్ద భవానీకి 35 మైళ్ళ పశ్చిమమున మేటూరు డామును కట్టుటకై 6 కి. లక్షల అంచనావేసి యిండియా దొరతనమువారి శాంక్షనుకొరకై పంపబడిన దని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

భవానీపట్టణము కొట్టుకొనిపోలేదు

కావేరిలో శవములు తేలుచున్నవమాట

అబద్ధము

కోయంబుత్తురు కలెక్టరు హెచ్. ఏ. బి. వర్మను వి. సి. యన్. గా డిల్లువ్రాయుచున్నారు. 25 తేదీ మద్రాసుమెయిలునందు భవానీపట్టణము పూర్తిగా కొట్టుకొనిపోయినదని యున్న వ్యాసమును నేను చూచితిని. భవానీపట్టణము లో విశేషము జననష్టమైనట్లును కావేరిలో శవములు తేలుచున్నట్లును తక్కిన ప్రతికలలోగూడ ప్రకటింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. మొదటి విషయమును గురించి గోరంట్లంకొండతలుగా చేయబడినది చెప్పుచున్నాను. రెండవది శేకలమబద్ధము. భవానీకి చాల బాధకలిగెను. కాని కొన్ని వేల యిండ్లలో 400 యిండ్లు తప్పకపోలేదు. మనుష్యులుగాని పశువులుగాని

చచ్చిపోలేదు. 27 తేదీ నవరదభయమును కలిగించిన పూజేస్థాని కోవోగొలు ప్రజలను యిండ్లు వదలివేయవలసినదని చెప్పుట వివత్తు తప్పిపోయెను. ఇండ్లుపోయినవారికి వారికి యిండ్లప్రదేశమున లిమ్పుటకు యేర్పాటు గావించబడుచున్నది. జ్ఞాపకమున్నంతవరకు భవానీకిట్టి వరద లేవ్వదును నచ్చియుండలేదు. కాని విలేజురులు ఆప్రదేశములను చూడకుండ వ్రాసిపంపువార్తలను మేలేమియు కలుగజోదు. (అ. ప్రె.)

వైకం సత్యాగ్రహము

కొచ్చి. జూలై 26:— వరదలచే వైకం తక్కిన ప్రపంచమునుండి వేరుచేయబడినది. ఇన్నిదినములనుండి సత్యాగ్రహోద్యమ మెట్లుసాగుచున్నదో తెలిసికొన సాధ్యపడినది కాదు.

వరదలో సత్యాగ్రహము

కావలాగాయ 4 ప్రదేశములకు పోవు మార్గములును అనేకపోట్ల వరదలలో మునిగిపోయెను. సత్యాగ్రహులు నడుములోను నీటిలో పోవలసి వచ్చెను. అడ్డుముగా కట్టిన తూర్పు వైపున వారముననములలో నీరు 3, 4 అడుగులవరకు పెచ్చెను. కాని వలంటీరులు వరదలకును వాతానిరణమువలన కలిగిన యితర కష్టపరిస్థితులకును లక్ష్య పెట్టక సత్యాగ్రహమును సలుచుచు నేయుచున్నారు. వారి పట్టుదలను ఓరిమినిచూచి కొందరు పూర్వార్థాచార పరాయణులు సయితము మెచ్చుకొనియున్నారు. పశ్చిమమున అడ్డుముగాకట్టిన ప్రదేశమువరకు నీరులేచినది. తూర్పువైపున సత్యాగ్రహము సరిపెనందులకై కొందరువలంటీరులు బోటు వాండ్రు పడవనడుపుకర్రలతో కొట్టబడిరి. వలంటీరుల చెప్పు మాటలవలన బోటువారితో కొట్టుచునియే కొంతమంది శతృవర్గమువారు చెప్పినట్లు కనబడుచున్నది. పశ్చిమముననున్న రోడ్డు మీద నీరు కొంతతగ్గెను. కాని తూర్పున అట్లేయున్నది. వలంటీరులు వారివారి బంధుగులు వరదలవలన యిండ్లలో బాధలు పడుచున్నను సంతోషముతో సత్యాగ్రహమును సలుపుచున్నారు.

వరదలో కొట్టుకొనిపోవువారిని రక్షింపబోయి

తాజచ్చుట

పెద్దవలంటీరుగల ఎ. కె. గోవిందన్ చెన్నారగారి పెద్ద కొమారుడు కె. రాఘవన్ గారు కాడిగపల్లి తాలూకాలోని మట్టుమువద్ద హృదయవిదారణముగ పరిస్థితులలో నీటిలో మృతిచెందెను. కొంతమంది నీతుకు స్వయముగా రక్షించెను. కడసారి వానిని రక్షించుచుండ మునిగిపోవువా డీతనిని గట్టిగా కాగలిం చు కొనుటచే యిద్దరు నూతన మునిగిపోయిరి.

చెన్నారగారి మనస్థిర్యము

విషాదకరమైన యీవార్త వైకమునకు కిదినములు తరువాత తెలిపెను. దైవమునల్లగాని మానవునివల్లగాని యెన్ని కష్టములు వచ్చినను సత్యాగ్రహసంరంభము ముగిసినగాని తానింటికి రావని చెన్నారగారు తమయింటికి వ్రాసిరి.

సత్యాగ్రహోద్యమము అన్నదానము

వరదలు పెచ్చుగానున్న వారములో కిదినములు సత్యాగ్రహోద్యమమువద్ద వేసవేల ప్రజలకు అన్నదానము చేయబడెను. వరదలు తగ్గేవరకు వారివెంట నెవరును పోవుటకు వీలులేకపోవుటచే ఇ. రామస్వామినాయకరుగారు వైకంపోలీసు స్టేషనులో నిలిపి వేయబడిరి.

నెలలో మూడుదినములు తమ కర్మమీదనే వంటలు చేయుదుమని కరుణగపల్లి కలాలీలు పూనుకొనిరి.

ఇంతవరకు ప్రతిపక్షులు తమ యుద్యమమును బలపరచుచు భర్తృప్రధానమును పేరతో రెండు సంచికలను ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

దీనియన ముఖ్యకైలిని వ్రాసుబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాఠ్యపు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెలుగు భర్తృప్రధానము

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయ,

7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

నరేంద్ర నాథ్ సేన్ తెచ్చినదావా

సర్. నరేంద్ర నాథ్ సేన్ ఖచ్చితంగా

రూ 11500 యియవలసివచ్చెను

కలకత్తా, జూలై 31:—ఒడంబడిక ప్రకారము వాది యొక్క ప్రకటనను 'బెంగాల్' పత్రికలో ప్రకటింప నందుకు సర్ నరేంద్ర నాథ్ సేన్ రూ 60,000 కు నరేంద్ర నాథ్ సేన్ మొదలగువారు తెచ్చినదావాలో జస్టిసు పియరు సను నేడు మోక్షోద్ధయ తీర్పు చెప్పెను. వాదుల తండ్రి ఉపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారును ప్రతివాదియు 'బెంగాల్' పత్రికకు జాముంటు ప్రాధునికముగా నుండెడివారు. వ్యాపారము 1911 మార్చి నెలలో నిలిపివేయడగా పేరును సామాను మొదలగు సవియు ప్రతివాది తీసికొనెను. అప్పుడు బెంగాల్ దినపత్రిక లోను వారమునకు రెండుసార్లు ప్రకటింపబడు పత్రికలోను వాది తండ్రియొక్క ప్రకటనను ప్రకటించునట్లుగా వారొక యొడంబడికను గావించుకొనిరి. ఆపత్రిక నిలిచియున్నంతకాల మును కొన్ని సంవత్సరములవరకు ప్రకటన క్రమముగా ప్రక టింపబడుచువచ్చెను. 1921 లో ఉపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారు చని పోయినతరువాత ప్రతివాది ఆపేరును సామాను మొదలగువానిని కాసింబజారు నివాసుడగు మహారాజా మనీంద్రచంద్ర నందీ గారి కిచ్చివేసెను. ఇట్టిచ్చివేసినతరువాత ప్రకటన 'బెంగాల్' పత్రికలో కనబడుట మానివేసెను. కాని వారులు అప్పుడు సంగతిసందర్భములను చెప్పుకొనగా ప్రకటన తిరిగి కనబడుచు వచ్చెను. బెంగాల్ పత్రిక యిప్పుడు లిమిటెడుకంపెనీచే నడుప బడుచున్నది. 1922 జనవరి 28 తేదీనుండియు ప్రకటనలు కన బడుటలేదు. పత్రికలో తనకు సబంధము లేకపోయినప్పుడు ప్రకటనతోగూడ తనకేమియు సంబంధములేదని ప్రతివాది వాదించెను. న్యాయమూర్తి యీవాదనకు ఒప్పుకొనక పత్రిక యేయాకారములో నున్నను మరొక పత్రిక దానిస్థానమున పని చేయుచున్నను తాను ప్రకటించునని చెప్పిన యొడంబడిక ప్ర కారము ఆ ప్రకటన ప్రకటింపబడుచున్నదో లేదో చూచుబా ధ్యత ప్రతివాదికిలదిని నుడిచి ఖచ్చితంగా రూ 11500 వాది కొనగలసివచ్చని దీక్షినిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు కార్యనిర్వాహక సంఘము

భూపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారు రాజీనామానిచ్చుట

మహారాజా త్సేన్ చంద్రచే బహదూరుగారు

వారిస్థానే నియమింపబడుట

కలకత్తా, జూలై 31:—చేహోగ్యము సరిగా లేక పోవుటవలన గా|| భూపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారు బెంగాలు కార్య నిర్వాహక సంఘములో తమపదవికి రాజీనామాని యివలసివచ్చెను. గవర్నరుగారి సంగతిని విన్నప్పుడు చాల విచారించిరి. ఇప్పుడు వారిస్థానే బెంగాలు కార్యనిర్వాహక సంఘములో కృష్ణగర్ మహారాజ త్సేన్ చంద్రచే బహదూరు గారు నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

సంజాబులో వరదలు

ఒకగురుద్వారము కొట్టుకొనిపోయినది

సంజాబులో ఇరవలవలన కరతారుపూరులో సిక్కులగు రుద్వారము కొట్టుకొని పోయినది. కోకోమణి సంఘమువారు 180 మంది వంటివలను పంపిరి. ప్రతాపసింహ అను అకాబీ జతాదారుచే తేబడినకేసును జిల్లామేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసెను. (ఆ. ప్రె.)

హక్కిం అబ్దుల్లానుగారు

క్రీనగరులో నున్నారు

హక్కిం అబ్దుల్లాను, అగామహమ్మదు సప్తగర్తి ప్రధు కాశ్మీరసంస్థానమునందలి క్రీనగరులో నున్నారు. అక్క డనున్న కాలములో ఉపన్యాసముల నియ్యనందుటకు పూచీ కత్తునియ్యవలె నని సంస్థానమువారు కోరగా వారు పూచీ కత్తుల నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్మని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

1.8.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు నేటివసూలు

చందాలు 46071-8-5 13-0-0

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు 22806.6-9
సంద్యాల సుబ్రహ్మణ్యమయ్యగారు, చిన్నకోమెర్ల గ్రామం, జమ్మల మడుగు తాలూకా ... 2-0-0
ప్రొద్దుటూరు తాలూకా చౌడూరు గ్రామం, చౌడూరు లక్షమమ్మదత్తు కుమారుని ఉపనయనసమయమున 1-0-0
యెగ్గోను పెద్దచెన్నారెడ్డి, చిన్న చెన్నారెడ్డిగార్లు, ఉర్యాలవాడ ఆస్తులను పంచుకొనునమయమున సమర్పించినది 10-0-0

మొత్తం రూ. 46084-8-5 మొత్తం రూ. 22819-6-9

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టిపిథి మద్రాసు.

పనిలేనికార్మికుల కుపాధిని గలుగజేయుట

ప్రభుత్వచర్య

లీఫ్టు, జూలై 30:—క్రొత్తకోడను వేసెదరు. వి ద్యుచ్ఛక్తిని పెంపొందించుటకు దీనికంతకును ఆ పా ర మ గు వ్య య మ గు నని యు, కాని దేశములో ఉత్పత్తికి ఎక్కువగుననియు పనిలేని కార్మికసమస్య అం తరించుననియు స్పష్టమగుదు కామన్న సభలో తెలియజేసిరి. విదేశవర్తక ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి నొక్కి జెప్పిరి. యూరపు ప్రజలకు స్థాయిగ పనిజేయుటకును మరల విదేశములందు, ఖండాంతరములందు విక్రయించుటకు వీలగునటులను ఏర్పడు నటుల లండనులో అంతర్జాతీయమండలి సభ ఏర్పడుగాకయిరి. కాని ప్రపంచములో వర్తకమున మనకు ఎక్కడలేని పోటీ గలుగు ననిరి. అందుచే వత్తుకగ వస్తువుల మత్పత్తి జేయుటకు పాటుపడవలె ననిరి.

రైల్వేకంపెనీవారు మరల క్రొత్త ఏర్పాటులను జేసి విద్యుచ్ఛక్తి నేర్పాటుజేయవలె నంటిమనిరి.

సవరన్ డాము విధానమును మరల ప్రారంభించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

వీటుపంచవారపరిశ్రమకు 10 దేండ్లవరకు ప్రభుత్వ సహాయమునంగీకరించిరి. దీనివలనఒక్కమాత్రం తక్షణము రిఫ్రాక్ట్ రీలు బయలుదేరుటకు వీలగుననిరి. బ్రిటిషు వ్యవసాయము మరల బాగుపడుటకు ఇది గొప్పసాధన మనిరి.

ఇదివరలో ఆశ్రేపించిన విధానమునే మరల అవలంబించి రని లాయడ్ జార్జిమకన్వారాగారు ఆశ్రేపించి చెప్పిరి. ఈశీతకాలములో పనివాండ్ర కీవిధానమువలన ఉపాధిగలుగ జాలని సర్వోచింత వర్గింకాగారు పైయేర్పాటులను ఆశ్రే పించిరి. కార్మికమంత్రిశ్రీతమును తగ్గించవలెనని గోర అయ్యది నిరాకరింపబడెను.

బాబరు అకాలీ కేసు 31 వ తేదీ విచారణ

లాహోరు సెంట్రలు జయిలులో నిన్న విచారణ జరిగి నది. అప్రూవరు ధన్వాసింగు సాక్ష్యము చెప్పెను. "గురు ద్వారముల సంస్కరణను దొరతనమువారు సాగనిచ్చుటలేదు. బ్రిటిషువారు ద్రోహము జేసియే మొదట పంబాయిను వశపరుచు కొనిరి. మరల సిక్కుల రాజ్యము నేర్పరుచుటకు వెనుక జరిగిన సిపాయిల తిరుగుబాటునంటి తిరుగుబాటు జరుగవలెను." అని బాబూ కాంతాసింగు నాతో చెప్పగా నే నందుల కంగీ కరించి చేరినని అప్రూవరు తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

అబ్దుల్ కరీంఖాను యెవరు?

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

సిప్తా, ఆగస్టు 1:—ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనమునం దిట్లు గలదు:—అప్పుడు దేశమునుండి వచ్చి సంగ్రామములలో తల దాచుకొనిన అబ్దుల్ కరీంఖాను ఉండవలసివోట కనబడుట లేదని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఈవంతుడోడు ఒకయువకు డు అమీరుషేర్ ఆలీమనుమడనను పేరుతో అప్పుడు ప్రభుత్వము పై యెదురు దిరిగినవారిలో గాన్పించెనని యొకవంతు బయలు దేరినది. ఈవార్తల చూడ యీ య న ఆ య న యే యని అనుమానింపవచ్చును. అబ్దుల్ కరీంఖాను ఇదివరలో ఆ మీరుగనుండి చనిపోయిన యాకుబుఖానుకును పనికలెత్తును బుట్టినకొడుకు. చాల సంవత్సరములక్రిందనే తండ్రికొడుకు గాడ ని పవలివేసి పోవణ జేయుటలేదని ఆతడు అప్పుడుజాతికంతకును కళంకము తెచ్చువాడని చెప్పియుండెను. ఆతడు జీవనూత్ర జరుపుకొన సమర్థుడు గాకపోవుటచేత ప్రభుత్వమువారు నెలకు 80 రూపాయల నిచ్చుచుండిరి. చాల సంవత్సరములనుండియు వట్టి దుర్వర్తనుడుగ నుండెను. 1917 లో న్యాయమునకులోబ డక పారిపోయి మరల తిరిగిరాగా ప్రభుత్వమువారు మొదలు మూరదాబాదులోను పిదప ఫిజాబాదు, కాశీతెయిల్లోను నిర్బంధించిరి. వ్రాతపూర్వకముగ హామీదీసికొని సచ్చిలుడుగ నుండి కాశీని ఉత్తరువు తనిదే విడిచిపోనని ఒప్పుకొన్నపిదప అతనిని వదిలిరి. ఆతడు తప్పించుకొనెనని భారతప్రభుత్వము నకు తెలియగనే ఆ దుర్వర్తనుని యంతకాపలాగాచినను అప్పు ని స్థానమునకు తప్పించుకొనిపోయినందులకు విచారమును చెప్పి యీవిషయమును అప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలసినదిగ కాబూలుప్రభువు మంత్రిని కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాలిన్ననుప్రభువు

లండనుకు పయనమగుట

పూనా, ఆగస్టు 1:—రాలిన్ననుప్రభువు 'పి ఆండ్ ఓ వై నా'లో నేడు బొంబాయిలో బయలుదేరి లండనులో ఆగస్టు 17 వ తేదీ జే క చ రు. వీరివంట ఆ సిస్టెంటు మిలిటరీ సెక్రటరీ మేజరు గానను గారును, మేజరు యల్. యం. జిబ్బుగారును పోయెదరు. రాలిన్నను ప్రభువు ఇదివరలో చెప్పినటుల అబ్దుల్ మాసాంతమునకు మరల ఇండియాకు దిగి వచ్చెదరు. వీరు లేనికాలములో జెన రలు సర్. విలియంబర్నెట్టుగారు ప్రధానసేనానిగ నుందురు. రాలిన్నను సతీమణి సిప్తాకు ఆగస్టు 6 వ తేదీకి తిరిగి రా వచ్చును.

విదేశవార్తలు

ఐరిషునరిహద్దు తగాదా

నూతనశాసనము లవసరము

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి చిక్కులు

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 8/45 ప్రస్తుతమున్న ఐరిషునరిహద్దు తగాదాను పరిష్కారముజేయుటకు బ్రిటికపు స్పెషల్ జుడీషియల్ కమిటీవారు క్రొత్తశాసనము లవసరమని రని ప్రైముపత్రికా రాచకీయనిలేఖరి చెబుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి పుడు ఈచిక్కు పెరుక్కొనవలసియున్నది. మూడు పక్షముల నాయకులను తక్షణము సమావేశపరచి ప్రారంభమున ఏమిచేయుటకును ముగ్ధులగుటకు ఆలోచించుట మంచిదనుచున్నారు. క్రొత్తశాసనమును ప్రవేశపెట్టుటకు పిలువేసందున కాంగ్రెసులేబిలు కాన్ఫరెన్సును సమావేశపరచి ఐరిషు ఒడంబడికను సంతకముజేసిన బ్రిటిషువారిని కబురంపి ఆలోచించుటకు మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరట.

జర్మను నష్టపరిహారములు

లండన్, జూలై 30:—మే 30 తేదీవరకు జర్మనులలో 158,000,000 పౌనులు ఇచ్చినందు, ఇందులో నష్టపరిహారములు, ఆక్రమణ పైనికవ్వయము కలిసియుండెననియు రూరు వ్యయము మినహాయించినదనియు ఫిలిపు స్పెషల్ గారు కామన్సు సభలో మొరేలుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

పరాసుల అగ్గిపుల్లల వర్తకము

ను గూర్చి 'మనాపలే'ని మరల ప్రెంచిపార్లమెంటువారు ప్రవేశపెట్టిరి. ఇదివరలో పోయింకేరు ప్రభుత్వమువారు దీనిని పార్లమెంటువారి డెబ్బితేయునటుల జేసిరి.

కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు హత్య

స్రీనీ కవున్సిలు అపీలు

లండన్, జూలై 29:—బరేండ్రతుమార గోపుగారు 1928 సంవత్సరము ఆగస్టు మాడవతేదీని సంగరలోలా పోస్టు మాస్టరును జంపినందులకు కలకత్తా హైకోర్టువారు ఉరిశిక్షను విధించిరి. శిక్షకును ప్రీతికవున్సిలుకు అపీలు జేసికొనుటకు అనుమతి ఇయ్యబడెను.

తప్పిపోయిన వైమానికులు

చనిపోయిరేమో యనిభయపడుట

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 8.45 అస్రా నజీరియా ఇసుపదారికి దక్షిణముగ కనబడకుండపోయిన వైమానికులు నుడిగాలిలో ఒక ఎడారియందు తగుల్కొనిరనియు నిరూపము పొడైనదనియు పీరు చనిపోయిరనియు అనుమానుచున్నారు. పీరిని వెదకిరిగాని కనిపించలేదు.

విమానము బద్దలగుట

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 11.30 ప్యాకెసునుండి ప్రైముపత్రికా విలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. ప్యాకెసుదగ్గర పైనికవిమానముకట్టి నడిపితిలో స్త్రీలున్నచోట బద్దలైనది. వైమానికుడొకడు చనిపోయెను. రెండవవానికి గాయములు తగిలెను. ఒకస్త్రీ చనిపోయెను. నలుగురుస్త్రీలకు గాయములు తగిలినవి. ఇందులో ఒకరికియున్న వైమానికుని తల్లియే ఆగాయములు తగిలినస్త్రీ.

జర్మను నౌకలు

ప్రెంచిరేవులలో ప్రవేశించవచ్చును

లండన్, జూలై 30:—ఉదయం 11.30. ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు జర్మను నౌకలు ప్రెంచి రేవులయందేగాక అధినివేశములందున్న రేవులనుగూడ ఉపయోగించు కొనవచ్చునని ఉత్తరువులను త్వరలోనే ప్రకటించెద రనుచున్నాడు.

వెంట్ల ప్రదర్శనము

విదేశకల్ప నేల యుపయోగించిరి?

విచారణనల్పవలెను

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 11/30 సర్ రాబర్టు దొ నాల్డుగారికి లునుగారి సమాధానము వెంట్ల ప్రదర్శనమునకు ఎందులకు విదేశ కల్ప నుపయోగించిన దీనిచ్చలేదు. ఎంత విదేశకల్పను వెంట్ల ప్రదర్శనమునకు తెప్పించిలో దీని కెవరు తర వారులో కనుగొనవలెనని ప్రైము పత్రికలో దొనాల్డుగారు వ్రాసిరి.

భారతదేశ

కళాప్రదర్శన సూచనలు

ధనసహాయమును గోరుట

లండన్, జూలై 31:—ఉదయం 1.20 ముఖ్యమంత్రి బ్రిటిషు కళాప్రదర్శనములందు కావ్యతమగ ప్రదర్శింపబడుటకు ఆధునిక భారత కళాలకు సంబంధించిన వస్తువులను సంపాదించుటకు ధనసహాయము జేయుడని భారత కళాసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

పోలోగ్నా ప్యాసిస్టుసంఘము

ముస్సోలీనిగారిని లేఖ

రోము, జూలై 31:—ప్యాసిజం పార్లమెంటు దాక్షిణ్యమునకు లోనగునని కొందరనుకొనుచున్నారనియు, తాను ప్యాసిస్టు పక్షముతో సంబంధము వదులకొనవలెనను చున్నారనియు, ముస్సోలీనిగారి రొక లేఖను పైసంఘమువారికి వ్రాసిరి. 8 పబ్లికు ప్రభుత్వము జరుగు ప్రాంసులోగూడ ప్రభుత్వాధికారి నాయకుడు, రాడికలు సాంఘికవాద నాయకుడుగ నున్నాడనియు ఇంగ్లండులోగూడ ముగ్ధులగుటకు కామన్సుసభలో జరిగిన ప్రతికూల ప్యాసిస్టుసభ కేవలనియు అట్లు తానేమియు ప్యాసిస్టుగ్రాండు కవున్సిలులో అట్లు జేయలేదనియు ప్రభుత్వ సమస్యలను చర్చించలేదనియు ఇతరదేశ రాచకీయములనుగూడ చర్చించలేదనియు తెలియజేసిరి.

ప్రాంసు - రషియా

మరల సంబంధము లేర్పడుట

రాయబారములు చురుకుగ జరుగుట
లండన్, జూలై 31:—ఉదయం 1/20 సోవియటు ప్రభుత్వముతో మరల ఎథాప్రకారము సంబంధ మేర్పరుచుకొనుట కెంతయు సిద్ధముగనున్నారనియు సోవియటు ప్రభుత్వముగూడ న్యాయముగ ప్రెంచిహక్కులనుగర్హించి ఈడేర్పవలెననియు ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. తంతి వార్తలు ప్రతినిమిష మివివయమే జరుగుచున్నట్లు.

రైలును నాశనమొనర్చుటకు

ప్రయత్నించుట

అర్జెంటీనునుండి కింగ్సుక్రానుకుబోవు స్కాచి ఎక్స్ప్రెస్ రైలును ధ్వంసమొనర్చుటకు ఆదివారము ఉదయమున ఎవరో ప్రయత్నించిరిగాని అవృత్తకేమున అది తప్పిపోయెను.

నష్టపరిహారసంఘమువారు

ఈచర్యలు ముగిసినపిమ్మది ఒండ్రు జేయవలెను.

ప్రెంచి ఏర్పాటులు

వ్యవహారమును పరిష్కారము చేయగలవని కొన్ని ప్రతికూలును, సభ ధ్వంసమునని కొన్ని ప్రతికూలును, ప్రెంచి ఏర్పాటులను ఆంగ్లో-క్యాక్సున ఆధికారులు నిరాకరించెదరని మరి కొన్ని ప్రెంచిప్రతికూలును వేర్వేరువిధముగ జెప్పుచున్నవి.

మేజరుజెన్సె వైమానికుడు డోయిసిగారు పట్టనత్రోవనే పోవును. ఇతడు ఎలిఫాంట్ బయలుదేరెను.

పరస్పర సహాయపు టొడంబడిక

జర్మనుల వైఖరి

లండన్, జూలై 31:—ఉదయం 1.20. బుద్ధిపూర్వకముగ స్వలాభమునిమిత్తము నిర్మిమిత్తము యుద్ధమున్న నేమో జాతిసమితివారే నిర్ణయించవలెననుటచేతను, ఇట్లు కయ్యమునకు కాలుదువ్వినవారిపై చర్యనుదీనుకొనుటకు గూడ, సైన్యములను సమావేశము చేయుటగూడ వారికే వదలిపెట్టుటచేతను జర్మనులకు పూర్తిగ ఆయుధసామగ్రి లేనందున జర్మనులుగూడ ఇందులకు తోడ్పడవలెనన్న పిలువదనియు తాటఫ్యమును విడనాడుటకు పిలువదనియు అందుచే అట్టివిధానమును అంగీకరింప జాలమనియు జర్మను ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి.

జర్మనుల సూచన

ఈ ఒడంబడికలను బెంచుటకంటే తగదాలను దౌర్జన్యముతో పరిష్కారము జేసికొనరా నవలెను. రాచకీయములకు సంబంధించిన తగవులనుమధ్యనవ్వలచే పరిష్కారము జేయబడుట కేర్పాటుజేయవలెను. ముఖ్యముగ అన్ని ప్రభుత్వముల వారును సైనిక నాకాదళములను తగ్గించి తీరవలెను. దీనిని నిర్బంధము జేయవలెను. అప్పుడు జర్మనులు శాంతినికాపాడి నిలబెట్టుటకు ఇతర జాతులతోజేరి సహకారము సల్పగలరని జర్మనులు తెలియజేసిరి.

జర్మను ఇనుపదారులు

పలాటి నేటు ఇనుపదారులపాలనము

బవేరియాప్రభుత్వమువారి హక్కులు

లండన్, జూలై 30 రాత్రి 11/55:—నిపుణులనివేదికమును భంగపరుచుసభ బెర్లినులో నేడు సమావేశమయెను. ముందు బవేరియా పలాటి నేటు ఇనుపదారుల సంగతినిగూర్చి బవేరియా సెంట్రలు ప్రభుత్వమువారును రాయబారములను ప్రారంభించిరి.

పలాటి నేటు ఇనుపదారులను బవేరియాపాలనములో నేయుంచులె నని బవేరియాప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఇతర జర్మనుఇనుపదారులతో సంబంధము లేకుండ తమయిష్టము నచ్చివేటుల కూలిన నిర్ణయించుట కధికార ముండవలె ననుచున్నారు. ఈకోర్కెలు నిపుణులనివేదికమునకు పూర్తిగ విరుద్ధము.

యుద్ధనౌకలయందు ఫీరంగులయెత్తును మోచుచుట వాషింగ్టన్ ఒడంబడికకు విరుద్ధముగనుండునని జపాను యుపై పెడన్టీటు ప్రభుత్వమువారికి, బుధవారమునాడు తెలియజేసితి మని కామన్సుసభలో విదేశాంగసహాయకమంత్రి తెలియజేసెను.

జర్మనులు ఆపరాధులుగ

నెంచబడుచో?

ప్రెంచివారి సూచనలు

లీఫ్టెల్, జూలై 30:—నేటిసభయందు రాయబార ప్రముఖులు చేరిరి. ఇదియే నేటిసభలో ముఖ్యవిషయము. ఈసభలు రోజూజరుచున్నవేగాని నేను బెర్లియం విదేశాంగమంత్రిగూడ వచ్చెను.

లండనులో నున్న జపానురాయబారిగూడ వచ్చెను. పిరంజరును ప్రెంచివారి సూచనలను చర్చించిరి.

నేడు విచారించుసభలు లేవు. కాని శేవు ముసటి మూడవకమిటలు సమావేశము గావచ్చును.

ప్రెంచివారి ఏర్పాటులు

జర్మనులు నష్టపరిహారములను పరిహారసంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారమియ్యవలెను, సరకులరూపమున జర్మను పాట్రామిటులు కంట్రాబ్టరును అమలు జరపవలెను ప్రెంచి వారు తక్షయేర్పాటులను అమలుజరిపించెదరట. జర్మనులు తమ రియవలసిన ఋణమును ఇచ్చుకొలది రూరను ఖాళీజేయుటకు బ్రిటిషు ప్రెంచి, ఇబ్లీ సైనికనిపుణులు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు.

పంజాబు గవర్నరు

జలందరుస్వాగతములకు ప్రత్యుత్తరములు

జలందరు, జూలై 31:—జలందరు మున్సిపాలిటీ జిల్లాబోర్డువారి లిప్తించిన స్వాగతపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరము చుచు సకీ మాల్గం హాయిలీ గారు ప్రభుత్వమున కృతజ్ఞతను తెల్పి ట్లుపస్యసింప వొడగిరి:— “నేను ప్రభుత్వము జలందరు జిల్లాకు వచ్చుటకే నిర్ణయించుకొంటిని. దోబాలో కొంతకాలమునుండియు కొందరు మొండిచైర్మనులతో హత్యలు ఘోరములును గావించుచుండిరి. ఇందువలన మా అధికారులకు చాలకష్టముయ్యెను. అంతకన్న నెక్కువగ యీజిల్లాలలోని రాజభక్తిపరులకు వాస్తవ్యులకు ధైర్యము పోయియెంతయో కష్టముగనుండెను. ఈ దొంగలగుంపుల నణచుటకు వారు ప్రభుత్వమునే నమ్మి ధైర్యముతో మా ఆఫీసులకు సహాయముజేసి, ఇప్పుడు ప్రద్రవము పోయినది. ఇకనుమరల రాదని తలంపవచ్చును. ఆకష్ట కాలమున శాంతి క్రమముల రక్షించినవారికి కృతజ్ఞతను తెల్పుటకే నేను వచ్చితిని. మీరు సమర్పించిన స్వాగతపత్రముసంధు శాంతిని కాపాడిన ఆశీస్సులయొడ తెల్పినకృతజ్ఞతను గవర్నరు దేశినికానలేక పోలేడు. నే నీవిషయమై యంతచెప్పటకు కారణము ఈమధ్యకాలంలో జరిగిన విషయములు భవిష్యత్తునకు పాఠమునేర్పచున్నవి. ప్రభుత్వమేరూపముననన్నను ఏవిధానము ననుసరించి ననుప్రజాత్వప్రియేప్రజాద్వేష్యమైయున్నది. ఇందులకు పౌరుల ఆస్తిప్రాణముల గాపాడుటముఖ్యమైనది. అందులకు అన్నితరగతులవారి సహకారమును ఆవశ్యకమైయున్నది. పాఠదైవవాదు అల్లరివచ్చిన పుడు అణచుట అధికారులకు తోడ్పడుటయేగాక ఆట్టి అల్లరి తలయెత్తుటకు కారణముగ ప్రచారము నెట్టిదానినిగాని జరుగకుండ జూడవలయును.

మున్సిపాలిటీ జిల్లా బోర్డు వారి లిప్తించిన స్వాగత పత్రము లోని స్థానిక విషయములగుర్చి వివరించి దెల్పి హిందూ సిక్కు మహమ్మదీయ రాయబారుల కిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను:—

“మీకు ఒక్కొక్కరకు ప్రత్యేకముగ ప్రత్యుత్తర మియినందులకు తృప్తిచెడునగాక, మీరందఱును కలసి నాకు స్వాగతమిచ్చితిరి. మీ యోగక్షేమములు అందరవియు నొకటియేయని నేను నమ్మెదను. మత విషయమునుగూర్చి యీ మాత్రమే నేను జెప్పెదను. ఈ విషయము పరిష్కారమయిన మీదటనే యీ రాష్ట్రములో శాంతిసృష్ట్యానము తేర్చుడగలవు. ప్రతి జాతియు తమతమ రాజకీయస్వత్వముల నభివృద్ధిజేసికొనవచ్చును. తమతమ సాంఘిక విజ్ఞానాశయముల నభివృద్ధిజేసికొనవచ్చును. కాని యీనిర్భాగ కార్యమును జేసికొనునపుడు తమవలెనే యితర జాతులుగూడ ననుభవించు హక్కులను సమానుగనీయ తీరస్కరించి చేయు విధ్వంసకార్యము మాత్రము పనికిరాదు. మహమ్మదీయ సంఘవారు తమస్వాగత పత్రములో ఈ జిల్లాయందు మతాంతర కలహములు లేవనియు ఉభయజాతులను ప్రపంచ జ్ఞానముగగ్గి ఒకరిపై నొకరు విరోధము లేకుండనుండెననియు జెప్పిన విషయముజూడ నాకు చాల సంతోషమగుచున్నది. మీరు తెల్పు మంచిసంబంధములు చెడకుండ జూచుటయే మీరు జేయగల మహత్కార్యము.

ఇకను తుదకు సిక్కుల సన్యాసప్రముఖుగూర్చి చెప్పెదను. సిక్కుజాతిలో అసలుముఖ్యమైన భాగములకు బాబు అకాలీ ప్రచారముతోగాని ఆదర్శముతోగాని సంబంధము. సానుభూతి యేమియును లేదని సిక్కులు ఒప్పుకొన్నదానిని యిచట యెవ్వరును కాదనజాలరు అసలుచిక్కులు యెప్పుటివలెనే ప్రభుత్వమునెడ భక్తితోనున్నదనియు నమ్ముచున్నవని యెవ్వరును సందేహింపజాలరు. ఈవిషయమెంతయు ఆనందకరముగనున్నది. గతవత్సరము నేవక జతయను అసభికార సంఘము రాజభక్తిని పోషించు సుద్దేశముతోను మతోద్దేశములతోనే పనిచేయుటకును ప్రారంభింపబడెను. అదియే వారియుద్దేశ్యమైనయెడల వారు తమవిరుద్ధములగు కృత్యములజేసి సంఘమున కంతకును అగౌరవముచెచ్చు దుర్మార్గపర్వతల దిప్పివేయ ప్రయత్నింపబడెను. ఆఉద్దేశ్యముతోనే యీసంఘసభ్యు లందరును తమతోటిసిక్కులకు నిజమైన మిత్రులుగనుండురని నేను కోరుచున్నాను.

అంతట ఆయనజలందరు సహకారసంఘముల స్వాగతమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సహకారోద్యమములో నవి చాల అభివృద్ధిగాంచెనని జెప్పిరి. ఈసహకారసంఘములు ఋణముచ్చి జేయునిర్భాగకార్యము వ్యవసాయాభివృద్ధికి ముందు దోడ్పడును. ఈస్వాగతము ఆయనమనస్సులో నెప్పటికిని జ్ఞాపకముండి రాష్ట్రపరిపాలనములో చాల ఉత్సాహకరముగ నుండుననిచెప్పి ముగించెను. (ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

సెప్టెంబరునమావేశమునం దుపపాదించబోవుబిల్లులు

దానుగారి తీర్మానములు

కటకం, జూలై 31:— శ్రీమద్రాష్ట్రప్రభుత్వమునకు గాని రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు గాని ఋణమును భారతమంత్రిగాని భారత ప్రభుత్వమువారుగాని తీసికొనుటకు ముందుగ భారత శాసనసభయొక్కయు ఆయా రాష్ట్రీయ శాసనసభలయొక్కయు ప్రజానియుక్తసభ్యులలో 2 వంతులనుండి అంగీకారమును ముందు బడయవలయునని బి. దానుగారు యం. యల్. ఎ. (ఒరిస్సా) ఈ సారి భారతశాసన సమావేశమైనపు డుపపాదించెదరు. ఈసభ్యుడే మరిరెండు తీర్మానముల నుపపాదించెదరు. ఒకటి భారతస్త్రీలు, నైన్యము, నాకాపాతీసుశాఖలలో తప్ప యితర అన్ని శాఖలయందును పోటీపరీక్షలకు హాజరగుటకు అధికారము నీయవలయుననియు, మరియొకటి భారతజేతము జాతి గమితిలో పాల్గొనుట వాంఛనీయుగాక పోటచేతను భారత తేమమునకు అపాయకర మగుటచేతను భారత ప్రభుత్వము జాతిసమితికి పంపు విరాళముల నికమీద నాపివేయవలయుననియు తీర్మానములను గూడ నుపపాదించెదరు.

ది॥ బి॥ మో॥ రామచంద్రరావుగారి బిల్లులు

మద్రాసు జూలై 31:—

భారతశాసనసభ సెప్టెంబరు సమావేశములో ప్రవేశపెట్టుటకై ది॥ బి॥ మో॥ రామచంద్రరావుగారు నాలుగు బిల్లులను బంపిరి. మొదటిబిల్లు 1877 సెస్సిఫీకు రిలీఫుఆక్టు సవరణకు సంబంధించినది. ఇప్పుడున్న చట్టము 45 సెక్షను ప్రకారము మూడు రాజధాని పట్టణములలోను రంగూనులో మాత్రము ఒరిజినలు సివిలు పరిపాలనపు సరిహద్దులలోపల మాండుము పడతిపై ఆవుడు తూపణనిచ్చి కష్టమునుండి తప్పింపవచ్చును. ఈ అధికారము మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, రంగూను హైకోర్టులతోగాక ఇండియాలో నితర హైకోర్టులన్నిటికిని జ్యూడిషియలు కమిషనరు కోర్టులకు గూడ నుండునటుల జేయవలెనని రావుగారి కోరికయే యున్నది.

ఈబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యములను తెల్పుచు యిట్టిచట్టము యెప్పుడో జేసియుండవలెననియు, నియోజకవర్గతి విస్తరింపజేయునటుల హైకోర్టున కుండు ఈ అధికారమును గూడ విస్తరింపజేయుట అవసరమనియు వారు నూచించుచున్నారు.

మరియొక బిల్లునందు సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 85 సెక్షనును సవరణజేయవలెనని రామచంద్రరావుగారు కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వముపై ఇంజన్షను యిచ్చు దావాలలో నుండు నోటీసిచ్చి అవసరమునుగూర్చి ఇండియాలోని హైకోర్టులు వేర్వేరు విధముల తీర్పులను జేసెను. ఆకోడ్డు 85 సెక్షనుక్రింద నోటీసిచ్చుట అన్ని కేసులలో ఇంజన్షను దావాలలోగూడ ముందు అవసరమని మద్రాసు హైకోర్టువారి రిఫ్ట్రాప్రాయబడిరి. బొంబాయి కలకత్తా హైకోర్టులవారు భిన్నాభిప్రాయమును జెందిరి. కావున యీవిషయమై కోడ్డునందు కావలసిన సవరణలనుజేసి కలకత్తా బొంబాయి హైకోర్టుల అభిప్రాయములనే నిలబెట్టుట రావుగారి యుద్దేశమై యున్నది.

ఇకను మూడవబిల్లునందు రామచంద్రరావుగారు ఇండియను రిజిస్ట్రీషను ఆక్టును అనేకవిధముల సవరించి, రిజిస్ట్రీషను ఆక్టు 20 వ సెక్షనుక్రింద నమ్మకేసులలో ప్రీవీ కాన్సిలును, ఇండియాలోని హైకోర్టులను జేయుతీర్పులవలన గణకష్టములను తొలగింప సుద్దేశించియున్నారు.

నాల్గవది ‘హిందూలీటు తెను ఓచన్స్ బిల్లు’ అనునది. ఇది హిందూశత్రు శాస్త్రములో ముఖ్యాంశమునకు సంబంధించినది. దీనిప్రకారము హిందూమతమునందు యేకో కొంత ఆస్తియాజమాన్యముగల విధముల స్త్రీవారులు మున్నగువారు తమకువచ్చిన ఆస్తిని అమ్మిగాని, తాకట్టు పెట్టిగాని కావలసిన పనిని కోర్టు తనిఖీక్రింద జేసికొనుటకు అధికార మియవలెనని కోరుచున్నది. ఇంగ్లీషు సెబుల్లు ఎట్టేట్లు ఆక్టు ప్రకారము జేసినటులు, ఇట్టియాజమానులకు బ్రాన్స్సురు హక్కు విషయములో ఒక ప్రాసీజరు ప్రవేశపెట్టి రివన్నను దావాలు తగ్గింపవలెనని వీని కోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఘూర్జరజాతీయ విద్యాసభ

మహాత్ముని అన్యత్తుత క్రింద సీసభ నేను (ఆగస్టు 30 1 వ తేది) అహమదాబాదులో సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

మధ్యశాసనపేషము

బొంబాయి, జూలై 31:—బొంబాయి శాసనసభలో శేష ప్రశ్నోత్తర సమయమున పూనాలో మధ్యపాననీన ప్రచారమును జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవుపై నాపుటనుగూర్చి ప్రశ్న వేయబడెను. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కల్లు పాటదారులకులై సెన్సు లెచ్చునపుడు ఆన్యామున నేడైన ఆటంకము వచ్చునెడల అట్టి నిషేధ ప్రచారము ఆపివేయవలెనని హామీయాయబడునని చెప్పిరి. నారాయణశేటకల్లు దుకాణములవద్ద పిత్రింగు కొద్దిగా జరిగెను. అందువలన ప్రజాశాంతి కేమియును ఘంగముగలుగలేదు. కాని రవివారిపేట కల్లుదుకాణముల పిత్రింగువృద్ధిచుమాత్రము ఒకటి రెండు చోట్ల అల్లరులు జరిగినటుల తెలుపబడెను.

సింధుకిలాఫతు కమిటీకి (వాసిన లేఖలను మధ్య కరాచీ సి. ఐ. డి. యేల విప్లవలయునను విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు తెలుపుటలేనిది.

వినాయకదామోదర సర్కారుపైనిరోధము

అంతట సభ వారు వినాయకదామోదర సర్కారుపై గల నిరోధముల తొలగించుటనుగూర్చి డాక్టరు వేల్కూరుగారు చెప్పిన తీర్మానమును చర్చించిరి. ఆయనపై నిరోధములేవనగా రత్నగిరి జిల్లా విడువగూడదనియు, ప్రభుత్వపుట్టు తరువు లేనిదే రాజకీయకార్యములందు ప్రవేశింపగూడదనియు నుండెను. ఈ విషయమై చర్చ గంటన్నర జరిగెను. ఈలోపల రాజకీయ విషయములగుర్చియున్న నిరోధము తప్ప తక్కినవన్నియు తొలగింపవలెనని యొకసవరణ యుపపాదించబడెను. చర్చసందర్భమున ప్రభుత్వమువారు సరియైన పనిని సరియైన మార్గమున జేసి డయను జూపి రాజప్రొహమును జంపి ఉన్నతమార్గములై యుండవలెననికోరబడెనుగాని ప్రభుత్వమువారంగీకరింపక పోయిరి. తీర్మానమునకు 87 మంది అనుకూలముగను 50 మంది ప్రతికూలముగ నుండుచేర ఆది ఓడిపోయెను. సభవారంతట ఫలాహారములకై తేచిరి.

సంపూర్ణమధ్య నిషేధము

మరల ఫలాహారానంతరము సమావేశముగాగానే సప్రర్షిగారు (అహమ్మదు నగరు) ఎత్తైన శాఖావర్గము మధ్యవ్యాపారమును ప్రాతిగా నిషేధించుటయేల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపవలెనని కోరుచు ఒక తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ ఆవశ్యము జేరుటకు 10 యేండ్లున్నదియు, యింకను మార్గములు, లోకలు ఆస్థానము, సారాయిమత్తును తగ్గించుటయు, లోకలు అడ్డెవిజీ కమిటీలను నియమించి అధికారముల గావించుటయు, శాసనముల గావించుటయునని ఆయన చెప్పెను. కాలనిర్ణయమును మాన్యుట అనేకసవరణ లుపపాదించబడెను.

ఈతీర్మానమును సవరణలను ఎత్తైన కమిటీవారు చెప్పిన విషయములనే చెప్పుచున్నవని ఎత్తైనామంత్రి గో॥ డెహాలీగారు చెప్పిరి. ఈతీర్మానము కమిటీ నిశ్చేదకమునకు నుండుగావచ్చునని ఆయన తలంచెను. అనిశ్చేదకమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని హామీనిచ్చి యిందులకింకను వ్యవధి గావలెనని ఆయన కోరెను. (ఆ. ప్రె.)

సంస్కరణల విచారణ సంఘము

విచారణ విధానము

అలహాబాదు, జూలై 31:— ‘పయనీరు’ పత్రిక యిట్లు ప్రకటింపుచున్నది:—

సంస్కరణముల విచారణ సంఘమువారు విచారణప్రారంభములో యేవిధముగ విచారణ జేయవలయునో ఆసంగతిని గూర్చి ఆలోచించునని తెలియుచున్నది. బహిరంగముగ విచారణజేయు విషయము చాల ముఖ్యమైనదిగాన అదియే ముందు ఆలోచింపవలెననియు, విచారణ విషయము అందరకును గాఢ లసినవైయున్నది. సాక్షులందఱును సంస్కరణముల పనిజేయుటలో యేకోవిధముగ భాగ్యతగ్గి యున్నవారే యుండును. కావున వారు తమ మొమోరాండములో చెప్పిన విషయములపై యింకను యేమైన తెలిసికొనవలసి యున్నయెడల దానిని బహిరంగముగనే జరుపుట యుక్తమని తలంపవచ్చును. విచారణ సంఘము విచారణను భారతశాసనసభ భవనమునం దొక పెద్ద కమిటీ గదిలో జరుపునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

విద్యావిషయముల విప్లవకారులను తీయరుచేయుట.
మాయాశయము కాదు. భారతభూమియందు ప్రతివానికిని
ముఖ్యముగనుండవలసినభావము “ఆస్తిక్యము” ఈయాస్తిక్యమే
వైదికమతముల నింతవరకును నడివముగా నుంచినది. అందుచే
నీయాస్తిక్యము దైవారాధనవలన గాని యలవడదు. దైవారా
ధనమునకు దేవాలయములు ముఖ్యములు. దానంజేసినశివకేశవాల
యములురెండునుఆనశ్శక్తములయ్యెను. శ్రీభోగరాజులక్షీవృన్దసిం
హముపంతులుగారుశివాలయమును, శ్రీవక్త్రులంక నరిసింహము
పంతులుగారు విష్ణ్వలయమును విద్యాలయములను దానముగా
నొసంగిరి. విద్యార్థులు ప్రతిదేవపనునందును దేవదర్శనముచేసి
తీరవలయును. ఈదేవాలయ నిర్మాణము విద్యాలయాభివృద్ధి

విషయమును ఎన్నడైనా యంత్రము. విలస దేవాలయములు. విద్యాపీఠములు పోషించుటకు మూలాధారము లగుచున్నవి. ఒక్కదినము విద్యాలయమునందలి విద్యార్థుల కందరమును నన్నదానము చేయుటకు రు. 25 లగును. అట్లు రు. 25 ల నిచ్చి యొక్కదినమున నన్నదానముచేయువారి గోత్రనామములతో శివాలయమున నైవేద్యపారాధనములు జరుగును. దీనివలన నట్లు శ్రీనివాసి గోదావరీతీర్థమున, గోష్ఠపత్నేత్రమున, దైవప్రభావలంబును, నన్నదాన ఫలంబును లభింపగలవు. అట్లే ప్రతివత్సరమును రు. 10 ల నిచ్చువారికి పార్వతీయాలయంబున దుర్గానేమ యొకదినము లభింపగలదు. ఇంతవర కిట్లు రు. 10 ల నిచ్చువారు 200 మందియును రు. 25 ల నొసంగువారు 100 మందియును లభించినారు. ఇంకను సంవత్సరమునందలి యన్ని దినములకు లభింపగలరని నమ్ముచున్నాము.

మందిరములు

పాతశాల కొక విశాలమైన మందిరము కలదు. భోజనాదులకొరకు విశాలమైనవత్సరము కలదు. ఉపాధ్యాయ మందిర మొకటి కలదు. రెండవది తయారగుచున్నది. మావిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకవర్గమున నొకరును, నిరంతరవిద్యాలయ సేవకులు నగు శ్రీయుత గారపాటి రామచంద్రయ్యగారు యతి మందిరమును నిర్మించి విద్యాలయమునకు దానము చేసిరి. ఇంక ను విద్యార్థిమందిరమును, ఉపాధ్యాయమందిరములను కావలసియున్నవి. మరియు నతిథిమందిర మొకటికూడ యావశ్యకమై యున్నది. ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చె తెచ్చిన యాసంస్కృత వలయు దానములు రావను ననుమానము మాకు లేదు.

ఆస్తి-అవ్వ

ప్రస్తుతము విద్యాలయమునకు 500 బస్తాల ధాన్యము రాదగిన సుమారు 150 యకరముల భూమియున్నది. సంవత్సరమునకు రు. 4000 లు వచ్చునకాశమున్నది. కాని యిదిచాలదు. సులభమునకును, విద్యాలయమునకును కలిసి సంవత్సరమునకు మాయాప్రకారము రు. 15000 లు కావలసియున్నది. దేశముపై నాధారపడి యున్నాము. ఇప్పుడు మావిద్యాలయమునకున్న యాస్తి రు. 100000 ల మందిపుగలచై యున్నది. ఇందుకుగాను రు. 20000 ల బుణము కలదు. దానినితీర్చు ప్రయత్నములు గావింపబడుచున్నవి. మాకు వసూలు కావలసిన విరాళములు సుమారు రు. 20000 లున్నవి. అందుచే బుణము మమ్ముల బాధింపనేరదు. కాని వలసినదము నిచ్చుటనాత్ర మాంధ్రదేశముయొక్క విధియై యున్నది.

గోదావరీతీర్థము. జరుగుచున్నది అన్నవిద్యాదానములు. సంస్థగా ఆస్తికవిశ్వాల సభివృద్ధిచేయునది! ఇట్టి సంస్థను దేశాభిమాను లెల్లరును పోషించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇప్పుడు జాతీయవిద్యాలయము లనిపించుకొనువారిలోని విధానముకంటె నిందలివిధానము నిజముగ జాతీయమైనదని మేము చెప్పినచో సహమిక్ యని తలంపకుండురని యెంచుచున్నాము. "దేశాభిమానులారా! భార్యమీ యదీయ! ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రముఖులను, వదాన్యుల నందరిని నొక్కమాత్రీగౌరవప్రకారము దయచేసి జరుగుచున్న పనిని చూచి పోవలయునని విశయపూర్వకముగా నాహ్వానించుచున్నాము.

చిత్రపు వెంకటాచలం,

రెవెన్యూ.

తల్లాప్రగడ సూర్యవారాయణరావు,
కార్యదర్శి.

గుంటూరుతాలూకాభోరు

గుంటూరుతాలూకా భోరువారు 9 జులై లేదని తమ 65 తీర్మానములో ఈదినవిప్రకారము తీర్మానించినది:-లోకలు భోర్లు రోడ్డుకొనుండు కల్లుసార యి దుకాణముల నన్నిటిని తొలగింపవలెను.

భోర్లుగొట్టెమీదగాని ఆస్తిమీదగాని కల్లుసారాయ దుకాణములనగులించిన నోటిసులుగాని ప్రకటనలుగాని అంటించబడకూడదు.

ఈ తాలూకాభోర్లు సరిహద్దులలోనుండి అన్ని కల్లుసారాయ అగడలను తీసివేయవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నది.

ఈ తాలూకాభోర్లు క్రిందనుండు చెట్లను గీతకు యివ్వకూడదు.

ఈభోర్లువారి భూములలో దుకాణములు పెట్టుకొనుటకు అనుమతీయకూడదని తీర్మానించుచున్నది. ఈవర్ధకులనే గ్రామిణిలంపవలయునని యూనియన్ పంచాయతీలకును సూచించుచున్నది.

గోగ్వశాఖవారి యొక్కయు, ప్రజాసంస్థలయొక్కయుసహాయంతో ప్రకటనలములమున ఉపన్యాసము లిచ్చుట మూలమున, మాజిక్కులాంతగు ప్రవర్తనములవల్లను త్రాగుడు యొక్కచెడుగులను బోధించుచు తాలూకాభోర్లు సభ్యులును, అధికారులు తమ సరిహద్దుప్రాంతములలో ఈ చెడుగు నివారణ ఎక్కువకృషి సలుపవలెనని ఈభోర్లు కోరుచున్నది.

వృత్తాంతలేఖలు

మంగళగిరి (స్వకీయవిలేఖరి)

గుడివాడతాలూకా పుట్టగుంట అగ్రహారంలో ఒకశ్రీ 2 తలలు (ఒకదానినెనుక నొకటి) 4 కండ్లు 4 చెవులు, 2 ముక్కులు, 2 నోట్లుగల మగబిడ్డను కనెను. ఇప్పటికి షుభా రోక మాసమయినది. పిల్లవాడు యితవరకును జీవించియే యున్నాడు. నెనుకవైపు కళ్లు నోరు యితవరకు తెరువలేదు. బిడ్డను తల్లియొద్దనుంచి తీసికొనిపోయి వేరుచోటనుంచి గేదెపాలు పోయించున్నారు. పాలిచ్చుటకు తనయొద్దకు బిడ్డను తీసుకు రమ్మనమని యెంతవేడినను తీసుకురాక వేరుచోటనేయుంచి నట్లు తెలియుచున్నది.

సుమారు 7 సంవత్సరములనుండి యిచ్చు సభాపాట్ల మాట్లగుగా పనిచేయుచున్న సాహెబుగారు యిప్పుడు గుంటూరు హైదరాబాద్ ను మార్చుకొనినారు. వారు యీ 7 సంవత్సరములనుంచి తమ యుద్ధోగమును కడు జాగ్రూకతతో నిర్వహించి గ్రామనాశలంకర సానుభూతిని సంపాదించిరి.

గురజగోల (ఒక విలేఖరి)

కృష్ణామండలమునకు చెందిన గుడివాడ తాలూకాలోని మాగ్రామముక మైలమూరమున బడమరగా బ్రహ్మించు పోల రాజుకాలమున పేరుగల పెద్దకాల్యకును, సుమారు మైలమూర దూరమున దూర్భుగా బ్రహ్మించు పెదలంక కాల్యకును మధ్య సమయించియు, నింతదనుక నెంతమాత్రము సాగుకాకుండు శైంతయు విశుదభరితము, ఆశ్రయసంజనితమునై యున్నది. సమీపమున నీటిపాటుదల కనువగు సదుపాయముల గావింపక డి. పి. డబ్ల్యు వారు మాతేడుమైల్లమూరమునగల గుడ్లవల్లెలకు నుండి యేడెనిమిది యూళ్లకు దిగువగల మాగ్రామమునకు నై డ్డుకాల్యలగుండ నీటిసదుపాయముల నామకార్థము గావింపుట యే ఈయనగ్రమునకు. గారణమని తెలుపుటకెంతమాత్రము సం దియునులేదు. ఈ మాత్రాజ్య పౌరంజునకుఁ జూపాది యని చెప్పబడు చైతు లాగిష్టునెలలో గూడఁ దమభూముల సాగుగా విందుకొననిచో నిక పరపాగుపడుటెట్టి? ఈ విషయము చదువరు లెఱుంగనిదికాదు. ఇంక డి. పి. డబ్ల్యుయవారన్నచో కనులార మామూరకుండిరి. మాకోడన మరణ్యకోడన మగుచున్నది. మాకునిక కరణ్యమేది? ఎచటనినన దినము కృష్ణా మున్నగునదులు వడలచే నివిడికృతములయ్యెనున వార్లు విచ్చుచుండుటయే గాని, మాభూములకింతదనుక సాగుకామి మారు రద్దవుమునకెవరు బాధ్యుల? దుర్భాగ్యము. డి. పి. డబ్ల్యుకా ఖవారు మాతేవిధమున నీవనతులఁ గల్పింపయలఁచికో దురూచ్యము. అధికారులు మాకు సమీపమునగల పెద్దకాల్యలద్వారా తూములవై నీచిచ్చ తరుణములో సాగుచేయించి మాకష్టవస్థములఁ దొలగింతురు గాక ఈ విన్నవించుచున్నాము.

ర్యాలి

(ఒకవిలేఖరినుండి)

ఆయుర్వేద సభ

26-7-1924 వ తారీఖున మ-రా-శ్రీ ఆయుర్వేదభూషణ ముక్కామల వెంకటశాస్త్రి ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారు మా గ్రామమున శివాలయమువద్ద మ-రా-రా-శ్రీ సునల్ల శ్రీరామ నృసింహశాస్త్రిగారి ఆధిపత్యమున మేజిక్లాంతరు సహాయమున మాలికలను జూపుచు ఒకగొప్పసభను జేసిరి.

దీనికి గ్రామమునం దవేషజనమును విచ్చేసి సభ నలంకరించిరి.

అధ్యక్ష నియమాంతరము అధ్యక్షులు లేచి శ్రీ వెంకటశాస్త్రిగారు చెప్పి పురినుండి మనగ్రామమునకు వచ్చి ఊరించిన ఆయుర్వేదవైద్యమును పునరభివృద్ధి జేయుటకై ప్రజలకుపదేశించ నిటకువచ్చినారనియు వారు చెప్పెడి యుపన్యాసమును శ్రద్ధతో నాలకించి దానిని ఆచరణలో పెట్టి దేశీయవైద్యమును అభివృద్ధిజేయుట ప్రజలవిధియై యున్నదనియు జెప్పి విరమించిరి.

తదనంతరము శ్రీ వెంకటశాస్త్రిగారు లేచి ఈక్రింది విధముగ నుపన్యసించిరి.

“మహాజనులారా! ఇప్పటికాలమున మన వైద్యులు చేయు రోగవిశ్లేషలన మి కందరకు ఆయుర్వేదమున దభిమానము ఊరించియున్నది. ఆయుర్వేదమునగా దేశీయవైద్యము నాటువైద్యము, తెలుగువైద్యము, అనుపేర్లచే చిలువబడు

చున్నది. అనగా కడుపునొప్పి వచ్చునప్పుడు ఉప్పు, నాము నములు మొదలు పాముకఱచినపుడు మంత్రోపధాదులచే చికిత్సించుటవరకును మన దేశమునకు సంబంధించిన ప్రతి ఒకవిషయముకూడ నేవయు ఆయుర్వేదమునకు సంబంధించినదే. ఇది కేవల ఆనందభైరవి, శిలాంశురసము, మొదలగు 10-12 బౌద్ధములే యశ్వత్థగ (రోగవిజ్ఞానము లేకయే) యుపయోగింపబడుటచే ఊరించి ప్రజల కభిమానము లేకుండునట్లు వైద్యులనువలచే చేయబడుచున్నది. అపారమగు ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రమునం దమేయప్రజ్ఞను సంపాదించు వైద్యులు లెక్కన చాలతక్కువగ నున్నారు. ఈ బోధమువలననే చాలవరకు మనవైద్యము ఊరించియున్నది. దీనియందుండు ప్రభావమేమన భూతోత్పత్తితీతిలయకారణము లగు వాతేషిత్రకాచులనబడు త్రిదోషములయొక్క ఆధారమే. వీటియొక్క వికారమే రోగము. వీటి సమభావమే ఆరోగ్యము. ఇట్టి వికారసమభావములయొక్క జ్ఞానమే వైద్యత్వము. ఇట్టి జ్ఞానములేని వైద్యులు మనదేశమునందు ప్రబలిరి. వారికి నే జేయువిజ్ఞాపనమేమనగా త్రిదోషతత్వమును బాగుగగ్రహించి ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రమునందు గల చక్కని చికిత్సాప్రణాళియందు జ్ఞానమును సంపాదించి ఆయుర్వేదవైద్యము నభివృద్ధి జేసి విషాకాముష్మికముల సంపాదించురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను” అనియు నిక సనేకములగు ఆయుర్వేదవైద్యులను కను ఆంగవైద్యమునకునుగల భేదములను వివరించుచు ఆయుర్వేదముయొక్క శాస్త్రీయచికిత్సాప్రణాళికయే మంచిదని నెలలరకును తెలియునట్లు జెప్పిరి. తదనంతరము మాజిక్లాంతరు సందలి మాలికలను వివరించుచు ప్రజలయొక్క ఆరోగ్యరోగములనుగురించి 2 గంటలు లుపసృసించి ప్రజల నానందింపజేసిరి. అంతయున సభాభ్యుత్థులను సభ్యులను నమస్కారములతో సభ ముగిసెను.

నరసాపురం (స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రనారీమణులకు భావమతులవరీక్ష

జూలై 30:-నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము తరఫున నై ఆంధ్రశ్రీలకు వారివారి ప్రత్యేకములందే పరీక్ష. దానిని చేసి కృత్యాగ్రతనవారికి యోగ్యతనుట్టి బంగారు పతకములను పుష్కలభూమిలను యిచ్చుచుండుట ఆంధ్రనారీమణుల కెల్లరుకు విశేషమే. ఈ మధ్య రెండు మాడు సంవత్సరములనుండి మాత్రము కొన్ని కారణాంతరములచేత పరీక్ష జరుగుచుండులేదు. మొన్న జరిగినసభలో కార్యనిర్వాహకులు వచ్చే ఏప్రిల్ మాసములో తిరిగిపరీక్షను జరుపవలసినదిగానన్న పరీక్షాగ్రంథములను నియమించుటకు ఉపసంఘము నొక దాని నెన్నుకొనినాదనిన్ని తెలియపరచుటకు సంకల్పించుచున్నాను. సుమారు పదిహేనుదినములలో పరీక్షాగ్రంథములను ప్రచురపరచెదరు గాన ఆంధ్రనారీమణు లెల్లరు యథాప్రకారముగా సంఘమునకు చేయూత యొసగవ రని నమ్ముచున్నాను. ఈ పరీక్ష జరుపుటకు గాను శ్రీ విశాఖపురం మహారాజుగారు నెనుక వెయ్యిరూపాయలను మిక్కిలి దయతో కానుకగా సంఘమునకు వచుచేసిరి. ఈ సంఘము రిజిస్టరీ కాబడినది పరీక్షాగ్రంథములను తదితర నిబంధనలను సీఘ్రమే పత్రకలలో సంఘమువారు ప్రచురించెదరు.

మా తాలూకాభోర్లు వ్యవసారములు

మా తాలూకాభోర్లు సమావేశ మొకటి మొన్న 26వ లేదని పాలకొల్లులో జరుపబడినది. చర్చ నీయాంశములలో చెప్పి పట్టుపు ఆయుర్వేద కళాశాలలో నొక విద్యార్థిని సాతాలూకాభోర్లు తరపున సంపుట యని నొకటియున్నది. ఇదివరకే అనగా రెండుమాడుమాసముల క్రిందటనే ఒకవిద్యార్థికి నెలకు ఇరువదిరూపాయలను బోర్డువారు ఇచ్చేలాగున భోర్లులోనే తీర్మానింపబడినది. మొన్న జరిగిన సమావేశములో నెవని సంపుటను గురించి మాత్రమే జరుగవలసినది గాని యితర సంగతులు అసంబద్ధములు. అట్టి సంగతిలో మొన్నమీటింగులో యిందు కొరకు ఎల్లాటచేయుదిన ధనము లేదనేచోతువు ఆధారముగా తీసికొని ఆ యంతము వచ్చే సంవత్సరము వరకు నిలుపుట చేయబడెనని వినుటకు సంతోషము గలుగుచున్నది. ఇట్టిచోతువులు నెల కిరువదిరూపాయలు ఆయుర్వేద విద్యార్థిగ్రామమునకు గాను కాంక్షను చేయబడినప్పుడు జనింపకలసినది గాని ఇప్పుడు సమయముకాదని బాబురకు కూడా విశేషము కాగలదు. ఇదిగాక మొగల్తూరు ఆయుర్వేదాస్పత్రియయ్యె ఎల్లాటకాబడిన రెండువేలరూపాయల మొత్తము వారియెదుటనే యున్నది. అందులోనుండి యాసంవత్సరముకు కావలసినమొత్తమును విద్యార్థి వేతనము క్రింద ఖర్చుచేసి వచ్చేసంవత్సరపు బడ్జెటులో సవరించుకొనకూడదా? ఒక్కోపర్యాయము మా తాలూకాభోర్లువారివరకు పోవచ్చుననుచుగా గనకదము. ఈ స్వల్పవిషయమై ఒకగంట మైగా మొదలు ఆయాసపడవలసిన అగత్య మేమి వచ్చినదో నాకు తెలియలేదు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీది మదరాసు.

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతో కలసి సోయ్యడి ను క్షమును నిలుపును. పలుచబడిన పిర్మమును గట్టిపరచును. రతి లో అతి శ్రేష్ఠతెల్లనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్ర పరచి జేహపుష్టి, పిర్మవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి దాఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. నెల వు రు 8-5-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము.

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరి జిల్లా)

శ్రీ రామ మోహన ఆయుర్వేద

కల్పశాస్త్ర-బెజవాడ

విద్యార్థులకు ప్రైవేటు యిన్స్ట్రక్షను

ఈ కల్పశాస్త్రము అఖిల భారతీయ శైలి ప్రసిద్ధి పరిచియును, ఆంధ్రా ముచ్చేద విద్యా పితృకులను రక్షించుటకు విద్య గలరబడును. విద్య నభ్యసించవలసిన కాలము 4 సం॥లు. ఈ నెల 31 వ తేదీన ప్రవేశపరీక్ష జరుపబడును. ఎన్నుకొన బడినవారిలో సంస్కృత విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 10-0-0 వసు, ఆంధ్ర విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 5-0-0 వసు వసన యున్న విద్యార్థి వేతనములు (ప్రైవేటు) యిన్స్ట్రక్షను. నియమితకాలములో కనిపిచారి అనుజ్ఞ సంతకంతా కళాశాల విడిచివెళ్లవారు, తాము పుచ్చుకున్న సామ్యు తింగి మదరా, యిన్స్ట్రక్షనును చేరవలయును. చేరవలయు యీలో పునరవసానములు పెట్టబడినవియును.

రామమోహన ధర్మశాస్త్రము } శంకర నెంకటరామయ్య. }
వైద్యశాల-బెజవాడ } నరసయ్యకర్తవీ. }
18-7-24

టేక్ - టాక్ - గడియారము

జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు.

ఇది నూతనముగా రిప్రీంట్ చేయబడినది. గడియారములకు అల్ల ప్రఖ్యాతి జేసినది ఈ టేక్-టాక్-గడియారము. దీనిని కలెక్టరులు మంచి స్వంతముగాను లేదా బహుమతిగాను ఇచ్చి చూచుటకు అందముగాను, చేయియంటి డియలతోను ఎల్లకాలమును నెల తాను గడియారమును సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడియారమునే కొనండి. వారికి వారే రిఫైరు చేయవచ్చును. త్వరపడుము. కొద్దిగాలు మాత్రమే. ఒక ప ర్శాయము రిప్రీంట్ చేయబడినది.

ధర ఒకటికి రు. 2-8-0

ఏకకాలమున ఒకడెక్కో గడియారమును కొనుగోరి ఒక గడియారము ఇ.నా.ము.గా

ఇవ్వబడును. ఆఫీసులో రిప్రీంట్ చేసిన సంతకములు పూచి ఇవ్వబడును. ధర 1-8 రు. 6-8-0

కె.రామారావు అండ్ బ్రదర్స్,

164 చై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు,

అతిమూత్ర వ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చు ఔషధరాజము

నే నుక వైశ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందపా నాయక విధిలో కాపుంమున్నాను. నేను గడిచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ సంఖ్య 1036 గానుండి, మూత్రము నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (అల్బుమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్ల వైద్యుల వద్ద ఔషధమును సేవించితిని. మిక్కిలి కఠినవశ్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు నలహనిచ్చిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్ని సందర్భముల కిందటనే వరియన్నమును, కాఫీని మోజితిని, నావ్యాధి కొంచెముకూడను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందు తీసి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ యేమాత్రము తగ్గలేదు. నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణా పుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్మీ యన్ విధి, నెం 72 భుగ్యహములో నుండు శంకెత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారి వద్ద 8-7-24 తేదీ నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. సదరు తేదీనుండి వరియన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతి స్వల్పకాలముననే ఆనగా 15 దినములలోనే నా వ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్ల వైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యన్నదని తెలిసిరి. 1442

(ప్రకటన) టి. వరదరాజులు చెట్టి

209 గోవిందప్ప నాయకవిధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారిసలహాకట్టము రు. 15,00

నాణ్యమైన బనీనుల

ఈ దిగువ నుడివారింపిన విల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపు విల్లు ను బలమైనట్లు, ఖద్దరు నూలులనున్న, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్న, సులమైనట్లు, పుష్ప ప్రత్తి, పుష్పరాధారముతోను తయారుచేయబడి, బహుసంఖ్య మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చొక్కా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుశేలు) మొత్తిపు చేరమానకు, కంట్రాక్టులకు చాలా వ్యాపారవిధి కల్పశేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చాచీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంటిలు బనీనులు ప్యాకెట్ల ౧ కి ఖరీదు, రు 6-0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,

(1458)

బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs.as. Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

1490 29 Hummam Street, Fort Bombay.

Sh Zandu Pharmaceutical Works Ltd, Bombay

జాండు ఔషధశాల లిమిటెడ్ బొంబాయి

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బుము మొదలయిన దుగురు రోగములు నుడివారింపిన సుమారు రోగములకును దివ్య ఔషధ మిగాక శరీరమునందలి నెత్తురును శుభ్రపరచి చెడిపోయిన శరీరశక్తియును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి చేయుటకుం దద్వితము మైనది. ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయిన రోగి పీడింపబడుచు బక్కచిక్కి నశింపుటకు అన్యుత్ర ప్రాసము. ౧౮-౧౧-౨౮ (14-11-28) న బర్సారిమండలం. కేకేవరావు డి.వి.వి. నుల్ గా రిట్లు వ్రాసుచున్నాను. "మీ ఔషధ పాత్రలైన వాకధి మైసూరుము క్రింది నది. దీనిచేసి రైల్వే పార్కులద్వారా మరి రెండవసారి ను పంపుడు."

పెం 1 పాసు రు 2-8 0. 1/2 పాసు రు 1-0. వి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొయ్యారికి మాత్రాటలగు ముచితముగా పంపబడును. ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన గుణము తెలియగలదు.

డా. మోహర్ అందుకంటె, 43, చై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు

సందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రు 0 8-0 వి.పి 0-13 0

ఒక డబ్బీతైలము విడుదల గావిన ముఖమున ఏక మొత్తిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతివారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి వాకు తెలుసు.

ఈ తైలము మంచినువాన గలిగి విగడవలె నుండు. అమృతాంజనము 3 గోలొక్కాము, ము